

Godište XX. • broj 1 • siječanj 2025.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Godina velikoga jubileja 2025.

Ispovjedaonica svijeta

Mirom liječiti traumu našeg vremena

Radost nove godine iz međugorske crkve prelila se diljem svijeta

Ono što pobjeđuje svijet jest vjera naša

Obitelj – glasnik nade!

Gospina škola | Događanja | Poruka za sadašnji trenutak
Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima | Iz života Crkve | Lectio divina

Draga djeco! Molite, molite, molite da bi mir zavladao u svakom srcu i prevladao nad svakim zlom i nemirom. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu. (S Crkvenim odobrenjem)

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Medugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323
Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300
Lektura
Ana Marin
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.
Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.
UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.
Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Medugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Medugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).
Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Medugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: www.dreamstime.com

Gospina škola

Godina velikoga jubileja 2025., fra T. Pervan
Ispovjedaonica svijeta, fra Ivan Dugandžić
Mirom liječiti traumu našeg vremena, fra A. Musa
Radost nove godine iz međugorske crkve prelila se diljem svijeta, D. Pavičić
Ono što pobjeđuje svijet jest vjera naša, P. Tomić

Božić u Medugorju

Događanja

In memoriam

Fra Bernardin (Robert) Škunca

Poruka za sadašnji trenutak

Molite da bi mir zavladao u svakom srcu

Priroda i životni ritam

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

„I svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze“ (Iv 1, 5), K. Miletić
Obitelj – glasnik nade!, M. Miletić

Kroza me tko uđe, spasit će se

Iz života Crkve

Teološki podlistak

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Oj, pastiri, čudo novo

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
Mario Vasilj
Totin

Postanimo ljudi nade!

Brojni hodočasnici u našem Medugorju svjedoče svijetu da Bog jest u zemaljskoj povijesti, sadašnjosti i budućnosti. Njegova ponuda ljudima i narodima uvijek je otvorena, jer Bog je po Kristu nama uvijek Emanuel – „Bog s nama“. Zajedno s hodočasnici valja nam, stoga, postaviti pitanje što smo mi Bogu? Valja nam svima prvotno odgovoriti: 'Jesmo li s Bogom' i 'Kako smo s Bogom', dopuštamo li Njemu da bude 'Bog sa nama'?

To je istodobno pitanje Crkve, ali i različitih naroda, koje Crkva po Kristovu nalogu čini Njegovim učenicima (usp. Mt 28, 19). Na ta pitanja narodi odgovaraju kroz svu povijest, osobito oni koji čuju navještenje Spasitelja svaki dan na svome jeziku, kao što su ga slušali narodi iz usta apostola. Taj odgovor ključ je razumijevanja svega onoga što je bilo, što nam se danas događa i što će biti. Crkva ne može biti nedirnuta osobito sada kada demoni kao ričući lavovi zavađaju i na rat nagovaraju cijele kršćanske narode. Odavno se proćulo da je najteže i najgore kad 'se braća zakrve'. Svakodnevno deteizirani humanizam uporno nudi naličja novih bogova – lijevih, desnih, umjerenih... Od Crkve se traži prilagodba svijetu, a to je zapravo globalistička sekularizacija u kojoj se krije smišljena i zlonamjerna destrukcija i ucjena.

Crkva ima dvije mogućnosti: pokoriti se ili suprotstaviti. Pokoriti se, značilo bi izdati Kristovo poslanje. Suprotstaviti se, to dakako traži odgovarajuću samosvijest, spremu, volju i odvažnost, ali nemamo li „opremu Božju“!? A i uzora i te kako imamo! Evocirajmo u duši i glavi barem međugorska zbivanja, poruke i duhovne poticaje. Više od četiri desetljeća Kraljica Mira poučava, moli, opominje i hrabri.

Ono što Crkvi danas prije svega treba jest usredotočiti se na sebe. To nije sebičnost nego nužan korak

unutarnje obnove duha i srca. Svojedobno je francuski pisac Mauriac rekao kako je svetost jedino normalno stanje čovjekovo. A svetost nije neko jednokratno postignuće ni jednom zauvijek postignuto stanje savršenstva, barem ne tu, na Zemlji. Svetost je dinamika čovjekova nastojanja da bude što više Božja slika, koja je svakom kršćaninu savršeno predočena živom Kristovom osobom.

Naš, drage uspomene, fra Slavko je dramatično opominjao: „Naša ljudska ljubav je kratkog daha ako se ne hrani Božjom ljubavlju, koja se dobiva u dubokoj povezanosti duše s Bogom. Naša strpljivost će se lako istrošiti ako se ne bude hranila strpljivošću koju Bog ima sa svakim od nas. Naša nada ne će moći izdržati iskušenja beznađa ako ne bude hranjena svakodnevno onom nadom koja dolazi po vjeri u Boga koji se objavio kao dobri, milosrdni i strpljivi Otac. Naša mudrost će zakazati i ne će donijeti plodove ako ne bude obasjavana božanskom vječnom mudrošću. Naša jakost će biti naša slabost ako ne bude utemeljena na božanskoj jakosti koju daruje Duh Sveti.“

Valja nam stati pred zrcalo duše i razaznati što nam je činiti. Ništa novo, ništa staro, uvijek ono isto: nastavljati obavljati odgovorno svakodnevne dužnosti. Ljubiti duše što smo ih donijeli na svijet, kao i one koje nam je Bog postavio na put. Tražiti mir koji nam ne može dati svijet.

Jest, životna praksa je uvijek zahtjevna i traži odlučnost i hrabrost. No, pretačući vjeru u djela, uvijek iznova, naš se značaj oblikuje i jača. Tako postajemo ono što istinski jesmo, pa i više od onoga što sami o sebi mislimo. Na taj se način mijenja ravnoteža u ovome svijetu. U kušnjama života nada je ona koja nas drži. Tako je bilo jučer, tako će biti sutra. Zato već danas, postanimo ljudi nade!

Dragi čitatelji *Glasnika mira*, sretna Vam i berićetna nova godina!

GODINA

velikoga jubileja 2025.

fra
Tomislav
Pervan

Sveti Otac pečatnicom-bulom *Peregrinantes in spem* već je 2022. najavio slavlje Velikoga jubileja, jubilejske godine 2025. uz istodobnu proslavu 1700. obljetnice spomena na Nicejski sabor g. 325. na kome su definirane bitne istine o Isusu Kristu protiv Arijeva krivovjerja. Bulom *Spes non confundit* Sveti Otac proglasio je na svetkovinu Uzašašća 9. svibnja 2024. godinu Velikoga jubileja. *Spes non confundit*, „Nada ne razočarava“ (Rim 5, 5). U znaku nade, apostol Pavao hrabri kršćansku zajednicu u Rimu. Isto tako i u prvom novozavjetnom spisu, Prvoj Solunjanima, poručuje kako pogani žive bez nade, a naša je nada Krist Uskrsli. Nada je ujedno središnja poruka predstojećega Jubileja koji Papa, prema drevnoj tradiciji, proglašava svakih dvadeset i pet godina. A za nas Hrvate sljedeća je godina također jubilarna, 1100 godina od krunidbe kralja Tomislava, g. 925.

Papa misli na sve *hodočasnike nade* koji će doći u Rim proslaviti tu Svetu godinu i na one koji, s obzirom na to da neće moći posjetiti grad apostolâ Petra i Pavla, proslaviti jubilej u partikularnim crkvama. Usrdna mu je molba da to bude trenutak živog i osobnog susreta s našim Gospodinom

Isusom Kristom, 'vratima' spasenja (usp. Iv 10, 7.9); s njim, kojega Crkva uvijek, posvuda i svima mora naviještati kao 'nadu našu' (usp. 1 Tim 1, 1).

Papa je na Božić otvorio u Crkvi Svetoga Petra u Rimu Sveta vrata kroz koja će vjernici moći prolaziti u „Godini velikoga oprosta“. Pred očima nam je također i događaj koji se odvijao u Parizu

za ponovnoga otvaranja pariške Notre Dame, nakon katastrofnoga požara iz 2019. koji je prijetio uništiti monumentalnu katedralu Notre Dame u Parizu. I ondje je pariški kardinal ulazeći izvana, s trga u katedralu, triput svojim pastirskim štapom udario u velika vrata na glavnom portalu te velebne Crkve, posvećene Djevici Mariji.

Vrata su se otvorila, prema onoj iz psalma: „Podignite vrata, nadvratnike svoje, dižite se dveri vječne, da uniđe Kralj slave! A tko je taj Kralj slave? Gospodin nad vojskama! On je Kralj slave“ (Ps 24). Na ulazu u Novu godinu slavimo svetkovinu Djevice Bogorodice, ujedno i Svjetski dan mira. Marija je nešto kao 'dveri', kao portal kroz koji Isus ulazi u svijet, kroz koji ulazimo i mi u novu godinu. Djevici Mariji odaje se počast najmanje trideset sedam puta u Notre-Dame de Paris - u obliku skulptura, slika i spektakularnih, fenomenalnih rozeta.

Kip Pariške Djevice možda je najpoznatiji Gospin prikaz od svih djela u toj katedrali koja je podignuta Mariji u čast. A na timpanu jednoga portala na ulazu u to velebno zdanje imamo preminuće Djevice Marije u društvu svih apostola te samoga Gospodina Isusa, u pratnji anđela. Povrh toga, na istom timpanu imamo u krunidbu Djevice Marije, što je dokaz da je vjera u njezino uznesenje te krunidbu prisutna u Crkvi od samih početaka.

Dok mislimo na ove nedavne konkretne događaje, misao nam leti unatrag, kad je 1978. izabran za papu kard Wojtyła. Za nastupnoga govora kao Papa izgovorio je riječi: „Otvorite!

Papa je na Božić otvorio u Crkvi Svetoga Petra u Rimu Sveta vrata kroz koja će vjernici moći prolaziti u „Godini velikoga oprosta“. Pred očima nam je također i događaj koji se odvijao u Parizu za ponovnoga otvaranja pariške Notre Dame, nakon katastrofnoga požara iz 2019. koji je prijetio uništiti monumentalnu katedralu Notre Dame u Parizu. I ondje je pariški kardinal ulazeći izvana, s trga u katedralu, triput svojim pastirskim štapom udario u velika vrata na glavnom portalu te velebne Crkve, posvećene Djevici Mariji.

Štoviše, širom otvorite vrata Kristu!“ I onda nabrajao što je Krist za čovjeka, što nam on znači, koja je njegova uloga u povijesti svakoga pojedinca a i svijeta.

Veliki milenijski jubilej prije 25 godina temeljito je duhovno pripravljen, trogodišnjim slavljem kad je u žarištu bilo Presveto Trojstvo te Euharistija, a Papa je to sažeo u izričaj „Prijeći prag nade!“ – što je kasnije objavio i u zasebnoj knjizi. Prijeći prag u novi milenij, novo stoljeće. U nadi u bolje sutra, što ponavlja i današnji Papa apostolskom pobudnicom *Hodočasnici nade i u nadu*.

Koji je smisao slavljenja Jubileja? Najbolji tumač jubileja i jubilejske godine daje samo Pismo, odnosno Knjiga Levitskog zakonika, poglavlje 25. Treba ga pročitati te iščitati što Gospodin Mojsiju saopćava na Gori Sinaju u svezi s jubilarom godinom. Nije to knjiga za kojom redovito posežemo kao duhovnim štivom, ali u ovoj prigodi vrijedi to poglavlje pomno iščitati.

Znamo što je za Židove značila subota, sedmi dan. Bog je otpočnuo sedmoga dana pa je stoga naredio i Židovima počinak sedmoga dana. Subota je i danas napisani zakon za Židove. Potom zakon slavljenja svake sedme godine, kad je zemlja morala počivati. A onda tih sedam godina treba pomnožiti sedam puta pa se dobije 49 godina. Sljedeća, pedeseta, jest jubilejska, kad se trubi u rog *jobel*, odakle i naziv jubilej (usp. Lev 25,8). Uloga je naime jubileja bila dati svim ljudima koji žive u zemlji redovitu, predvidljivu prigodu da stvore ravnotežu, oslobode zarobljenike, ponište dugove i imaju zajednički odmor. Trebala je to biti godina povratka kući: „Neka se u toj

godini svatko vaš vrati na svoju očevidnu; neka se svatko vrati k svome rodu!“ (r. 10). To je daleko više od nekakve sentimentalne poveznice s prošlošću. Odnosi se na narav vlasništva i naše pravo na njega.

„Levitski zakonik prepoznaje složenu dinamiku ljudskih zajednica i odnosa. Može se dogoditi da kroz razne transakcije posjed prelazi iz ruke u ruku. Netko neko vrijeme živi na zemlji pa je proda ili bude protjeran; netko drugi zemlju otkupi ili zauzme. Nastaju sukobi. Netko slijeva više: 'Ova zemlja je moja!', dok netko drugi više zdesna: 'Nema šanse! To je moje!' Ovo je situacija na koju smjera biblijski tekst. To potom dovodi do kratkoga spoja u priporu o pravima i vlasništvu te naslovima. 'Zemlja', kaže Gospodin, 'ne smije se prodavati potpunoma, jer zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i pridošlice kod mene'“ (25,23).

Ponavlja se dakle istina, „Gospodnja je zemlja i sve na njoj“ (Ps 24,1; 1 Kor 10,26). Čovjekova je uloga zemlju obrađivati, kultivirati (odatle i 'kultura'), a ne je iskorištavati. To je nalog dan Adamu u Edenskom vrtu. Postupati sa zemljom kao s janjetom, jer je isti korijen za 'obrađivati' kao i za 'janje' u hebrejskom. Vidimo što smo danas od te Zemlje učinili, na što smo je sveli, da nam se uvelike osvećuje za svekoliko nemilosrdno iskorištavanje i uništavanje. Posvuda vapaj za ekološkom sviješću!

S obzirom na veoma opasno stanje u kojem se trenutno nalazi naš svijet, ova je perspektiva važna. Trajno društvo dostojno slobodnih žena i muškaraca, koje odgovara Božjoj volji za sveukupno čovječanstvo, ne može se izgraditi samo na zahtjevima ili potraživanjima za posjedovanjem. Da bi društvo moglo napredovati, pojedinci unutar njega moraju najprije postati ljudi, povezani sa-

Veliki milenijski jubilej prije 25 godina temeljito je duhovno pripravljen, trogodišnjim slavljem kad je u žarištu bilo Presveto Trojstvo te Euharistija, a Papa je to sažeo u izričaj „Prijeći prag nade!“ – što je kasnije objavio i u zasebnoj knjizi. Prijeći prag u novi milenij, novo stoljeće. U nadi u bolje sutra, što ponavlja i današnji Papa apostolskom pobudnicom Hodočasnici nade i u nadu.

vezom prava i pravde, u skladu s prirodnim i božanski nadahnutim zakonom. U konačnici svi smo mi, poput Abrahama, našeg oca u vjeri, stranci i pridošlice u zemlji (usp. Post 23,4). Stoga moramo naučiti biti dostojni došljaci, predani istodobno pravednosti i gostoprimstvu, svjesni da zemlja, gdje god da živimo na kugli zemaljskoj, ostaje Gospodinova i da ćemo biti pozvani na odgovornost za svoje političko, vjersko i ekološko upravljanje njome. Jer na koncu konca, svima nam na kraju preostaje 'dva metra bez geometra'.

Nakon što je uspostavio načelo spram vlasništva nad zemljom, Levitski zakonik neposrednije i pobliže primjenjuje logiku jubileja na međuljudske odnose. Biblija ne gaji nikakve iluzije. Pjeva o tome 'kako je dobro i kako je ugodno kad braća žive u zajedništvu (Ps 133,1), dok istodobno priznaje da takvo jedinstvo nije jeftino. Tomu se mora težiti, ponekad i po cijenu velike patnje. Ne zaboravimo da povijest ljudskoga roda izvan Edena počinje bratoubojstvom (Post 4,1-8), a isto tako i povijest Rima i Rimskoga carstva koje je trajalo više od tisuću godina počinje bratoubojstvom. Romul ubija brata Rema. Odgojila ih je vučica, pa je odatle nekako u čovjekovoj naravi i venama, čini se, nešto vučje krvi. Ne kaže se uzalud *homo homini lupus – čovjek je čovjeku vuk*. Nije gotovo normalno da mi ljudi živimo mirno zajedno, sve dok je naša narav grijehom ranjena i zaslijepljena.

Zato je mir u Svetom pismu predstavljen kao dinamična, živa stvarnost kojoj moramo težiti, kloneći se zla i čineći dobro (usp. Ps 34,14). Zbog životnih peripetija može se dogoditi da neko ljudsko biće postane podčinjeno drugomu - recimo, zbog duga ili zatvora. Onaj tko u ruci drži dužničku mjenicu ili tamničar jev ključ, može osjetiti opojni nallet moći, kao da njegovi ovisnici pripadaju njemu i da su njegovi te da s njima postupa kako mu se prohtije.

Levitski zakonik nas podsjeća kako je to izokrenuta, perverzna iluzija. Čak i 'ako tvoj brat osiromaši pored tebe i proda ti se', kazano nam je, 'nemoj ga tjerati da ti služi kao rob' (Lev 25,39). Ni jedno ljudsko biće ne može, ni pod kojim uvje-

Geslo jubileja je 'Peregrinantes in spem'. Trebamo, dakle, biti hodočasnici koji iz beznađa kreću u nadu. Dok ulazimo u Godinu jubileja, divimo se Božjem čovjekoljublju te milosti koja nam je dana utjelovljenjem Riječi koja obnavlja svijet. Ovu novost treba vjerodostojno svjedočiti kao Kristovi učenici velikodušnom ljubavlju, čvrstim zajedništvom i hrabrom pravdom, obasjani svjetlom i sjajem Istine.

tima, pretendirati na to da posjeduje drugoga. Levitski zakonik potkopava ideju da su neki ljudi podanici drugima određujući da u godini jubileja svi robovi moraju biti oslobođeni. 'Jer oni su moje sluge', govori Gospodin, 'koje sam izveo iz zemlje egipatske' i otkupio (Lev 25,42). Samo nam Bog može s pravom reći: 'Ti si moj, ja sam te otkupio' (usp. Iz 43,1). Samo On, koji je svemoguć i milosrdan, može dopustiti da potpuno

ovisnost o Bogu iskusimo kao savršenu slobodu. Čudesna je providnost i podudarnost da se jubilejska godina, kad nas Crkva poziva na izgradnju pravednijeg svijeta, poklapa s tisuću i sedamstotom obljetnicom Nicejskog sabora održanog 325. godine. U Niceji je definirano vjerovanje koje još uvijek ispovijedamo svake nedjelje, kada potvrđujemo svoju vjeru u Presveto Trojstvo, u jednoga Boga u tri osobe; u utjelovljenje Božjeg Sina, 'Svjetlo od Svjetla, prvoga Boga od pravo-

ga Boga'; u otkupiteljsko i posvećujuće djelo Isusa Krista kroz njegovo rođenje, nauk, smrt, uskrsnuće i uzašašće na nebo; i u preobrazbenoj prisutnosti Duha Svetoga, Tješitelja, koji je govorio preko proroka i govori nam još uvijek kroz Svetu Crkvu.

Kao Hrvati ova je godina ujedno i godina velikoga jubileja, 1100 godina od krunidbe hrvatskoga kralja Tomislava. Slavili smo sedamdesetih i osamdesetih godina 13 stoljeća kršćanstva u Hrvata, godinu Velikoga krsnog zavjeta te veliki Euharistijski kongres u Mariji Bistrici, što su bile „jerihonske trublje“ koje su najavile pad komunizma 1989. Prihvaćajući Krista i kršćanstvo Hrvati su učinili veliki civilizacijski iskorak u priznavanju dostojanstva svake osobe, vjerujući da život počinje začecem. Svako začeto dijete ima svoj osobni DNK koji se razlikuje od majčina, dijete već u utrobi majčinoj ima svoju krvnu grupu, ima svoj jedinstveni otisak prsta. I zar je dopustivo ta bića ubijati, što su u Francuskoj pretvorili u ustavno pravo, a za to se zalažu i 'lijevi' u našem okružju.

Vjera u utjelovljenog Boga, koji je postao 'čovjekom poput nas, nama u svemu jednak osim u grijehu', imala je dubok utjecaj na naše kolektivno ra-

zumijevanje onoga što znači biti čovjek. Što se više ovo uvjerenje povlači iz javnog života, to je čovječanstvo više ugroženo. Pojedinaac može drugog pojedinca ponovno smatrati svojom 'pokretnom imovinom'. To je tendencija kojoj smo se moralno dužni konstruktivno suprotstaviti dok podupiremo antropologiju dostojnu naše ljudske naravi.

Treba nam svima povrat izvorima naše vjere proučavanjem Svetoga pisma i našega Katoličkog katekizma, kako bismo se što dublje ukorijenili u otajstvu vjere, kako bismo iskusili što znači živjeti 'u Kristu' (usp. Gal 2,20).), te da „Krist u vama bude svet, u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakomu tko od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama“ (1 Pet 3,15). Tako pripremljeni smo ćemo snagu i sredstva da budemo promicatelji Jubileja, tako da Gospodin može, preko nas - dok molimo svakog Velikog petka u sveopćoj molitvi - „očistiti svijet od svih zabluda, odagnati bolesti, otjerati glad, otvoriti tamnice, razriješiti okove, dati putnicima sigurnost, iseljenicima povratak, zdravlje bolesnima i vječno spasenje umirućima“.

Geslo jubileja je 'Peregrinantes in spem'. Trebamo, dakle, biti hodočasnici koji iz beznađa kreću u nadu. Dok ulazimo u Godinu jubileja, divimo se Božjem čovjekoljublju te milosti koja nam je dana utjelovljenjem Riječi koja obnavlja svijet. Ovu novost treba vjerodostojno svjedočiti kao Kristovi učenici velikodušnom ljubavlju, čvrstim zajedništvom i hrabrom pravdom, obasjani svjetlom i sjajem Istine.

Kako se aktivno uključiti na početku Jubilarne godine u njezinu duhovnu dinamiku? Nekoliko korisnih savjeta za osobnu i zajedničku duhovnu obnovu u svetoj godini kako bismo mogli surađivati s tom uvijek prisutnom milošću da svatko od nas pomogne da ova jubilara godina bude vrijeme duhovne obnove u Crkvi.

Intenzivirati duhovni život, iskustvo Božje milosti u sakramentu euharistije i pomirenja-ispovijedi. Redovito provoditi vrijeme na klanjanju Presvetom, u miru boraviti u bogoslužnom prostoru.

Produbiti razumijevanje kršćanske nade. Nada je jedna od tri teološke krjeposti: vjera, nada, ljubav. Nada nije optimizam što vlada u svijetu i njega je sve manje. Nada „nikada ne razočarava“ jer je „ljubav Božja izlivena u naša srca po Duhu Svetome koji je u nama“ piše Pavao Rimljanima (5,5). Druga enciklika velikoga pape Benedikta XVI. *Spe salvi – Nadom ste spašeni* dubinski istražuje tu Pavlovu tvrdnju.

Aktivno se uključiti u službenu molitvu Crkve – Božanski časoslov. Većina ima u ruci 'pametni telefon' i na njemu se može pronaći aplikacija koja sadrži bogoslužje časova u kojima Crkva posvećuje svaki dan, od jutra do kasne večeri. Svaki dan uokviriti službenom dnevnim molitvom Crkve. Liturgija časova klasično je sredstvo kojim Katolička Crkva posvećuje naš svagdan.

Pa i neovisno o tome jesmo li na svagdanjoj svetoj Misi, vrijedi pročitati dnevna čitanja koja nam nudi Crkva toga dana, a isto tako i Službu čitanja iz Časoslova koja nudi blago kršćanske mudrosti i duhovnosti što obuhvaća dva tisućljeća! Velika je to riznica i bogatstvo za produbljivanje vlastitog sadržaja i poklada vjere.

Čitajte i uronite u Bibliju. Ostvarenju namjere Drugog vatikanskog sabora da se Biblija vrati u ruke vjernika nisu mnogo pomogli učeni komentari biblijskih knjiga koji tretiraju Sveto pismo kao nešto što treba secirati. Riječ treba uživati, žvakati. Svetci su i mistici govorili o „ruminare“, što bi izvorno značilo „preživati“. Upravo kao kruh u ustima koji se pretvara u slador, ako ga dugo žvačemo. Škrob se pretvara u slad. Tako i Božja riječ postaje slatka „slada od meda, meda samotoka“, kao što kaže psalmist (Ps 19).

Svakodneвно druženje sa svetima. Trebaju nam glasovi i poticaji svetaca. Crkva nam nudi svaki dan mnoge svete likove koji mogu biti silno nadahnuće za naš život. Oni su stvarni, oni su naši suputnici i životni pratioci. Utječimo im se. Oni tvore stvarni Božji svijet koji nas okružuje.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medjugorje.

fra Ivan
Dugandžić

ISPOVJEDAONICA SVIJETA

Skrb za pastoral hodočasnika

Nota „Nihil obstat“ o Gospinim ukazanjima i njihovim plodovima što je 19. rujna 2024. godine objavljena u Vatikanu višestruko je značajna za Međugorje kao župu u koju se slijeva mnoštvo hodočasnika iz cijeloga svijeta. Ponajprije, ona je otklonila nesigurnost onima koji su čekali pravorijek Crkve kako bi mogli zauzeti svoj osobni stav prema Međugorju. Sad napokon mogu biti sigurni da u Međugorju nema ništa loše (*nihil*

obstat), zbog čega bi ga trebalo izbjegavati. Naprotiv, nota je snažno naglasila bogate plodove međugorske duhovnosti koje Crkva jako cijeni i želi ih sačuvati. Iako Međugorje ni ovom notom još uvijek nije službeno proglašeno svetištem, a nadnaravnost Gospinih ukazanja i njezinih poruka ostavljena daljnjem teološkom proučavanju, ona je bogate plodove Međugorja preporučila cijeloj Crkvi kao uzor i model nove evangelizacije koja je danas prijeko potrebna.

Pritom je ponovno naglašeno da treba budno bdjeti nad pastoralom hodočasnika kako bi se ti dobri plodovi sačuvali i dalje unaprjeđivali. To je prvi put jasno naznačeno već u poznatoj „Zadarskoj deklaraciji“ iz 1991. godine, u kojoj su hrvatski biskupi na sebe preuzeli tu zadaću. No nažalost sve je ostalo samo na deklaraciji. Do danas, unatoč opetovanim poticajima s vrha Crkve, biskupi nisu poduzeli ništa konkretno kako bi ispunili što su sami obećali. A budući da sve više

ljudi u Međugorju traži duhovnu utjehu, i ta skrb za čuvanje zdrave duhovnosti ostaje dužnost nama franjevcima koji ovdje pastoralno djelujemo. A to znači da je, osim brige kako hodočasnike pastoralno zbrinuti, potrebno i vlastiti pastoralni rad trajno kritički preispitivati, kako ne bi podlegao napasti površnosti ili otišao u krivom smjeru.

Među brojnim duhovnim plodovima Međugorja najlakše je zapaziti naglašenu potrebu hodočasnika za sakramentom pomirenja, za ispovijedi. Osim nekoliko zimskih mjeseci, kad se osjetno smanji broj hodočasnika, tijekom cijele godine svaki dan se mogu vidjeti dugi redovi hodočasnika što strpljivo satima čekaju pred ispovjedaonicama. A ispovijeda se na svim svjetskim jezicima kojima dotični hodočasnici govore. Zato je s razlogom već odavno Međugorje prepoznato i prozvano „ispovjedaonicom svijeta“.

Ako se uzme u obzir u kojoj je mjeri taj sakrament u nekim dijelovima Crkve pao u zaborav, s pravom se može reći da je to i najvažniji oblik pastorala hodočasnika u Međugorju. Zaboravljena ispo-

Među brojnim duhovnim plodovima Međugorja najlakše je zapaziti naglašenu potrebu hodočasnika za sakramentom pomirenja, za ispovijedi. Ispovijeda se na svim svjetskim jezicima kojima dotični hodočasnici govore. Zato je s razlogom već odavno Međugorje prepoznato i prozvano „ispovjedaonicom svijeta“. Ako se uzme u obzir u kojoj je mjeri sakrament pomirenja u nekim dijelovima Crkve pao u zaborav, s pravom se može reći da je to i najvažniji oblik pastorala hodočasnika u Međugorju. Zaboravljena ispovjedna praksa jedan je od najočitijih znakova krize vjere u zapadnoj Europi.

vjedna praksa jedan je od najočitijih znakova krize vjere u zapadnoj Europi. U starijim crkvama po nekoć kršćanskih zemalja lako je uočiti brojne ispovjedaonice, ali one stoje neiskorištene, dok ih u crkvama građenim u novije vrijeme više i nema. Nisu

ljudi u tim dijelovima Crkve odjednom postali bezgriješni pa im ne treba ispovijed, već je u posljednje vrijeme taj sakrament polagano nestao iz života velikog broja vjernika, za što mnogi okrivljuju biskupe i svećenike koji su to dopustili. Hodočasnici iz tih zemalja posebno su zahvalni što u Međugorju nalaze ono što u svojoj zavičajnoj Crkvi nemaju.

No, ovdje nas posebno zanimaju hrvatski hodočasnici i njihova potreba za ispovijedi. Kako god je teško naći svećenike raspoložive za ispovijedanje hodočasnika, još je osjetljivije pitanje kako se ti hodočasnici ispovijedaju. Jesu li te ispovijedi uvijek praćene pravom pripravom, iskrenim pokajanjem i spremnošću na mijenjanje vlastitog života snagom sakramentalne milosti ili su možda samo plod naučenog običaja ili nekakva obzira prema drugima, u smislu „ispovijedaju se drugi, pa moram i ja“.

Kako se ispovijedamo?

Spomenuta pitanja prate me svaki put kad ulazim u ispovjedaonicu. A svakodnevna zapažanja samo potvrđuju opravdanost tih pitanja. Uz ozbiljne ispovijedi

Foto: Arhiv CMM

koje su potaknute spoznajom vlastite grešnosti i odlučnošću da se takav život počne mijenjati, nažalost brojne su vrlo površne ispovijedi na koje ispovjednik ne može ostati ravnodušan. Po čemu se prepoznaju takve ispovijedi? Ako osoba kaže da se nije dugo ispovijedala i na pitanje ispovjednika iz kojeg razloga je zanemarila ispovijed, odgovori da ne zna, već je to prvi znak površnosti. Drugi znak je kad na poticaj svećenika da kaže grijeha počinjene od zadnje ispovijedi, uzvratiti: „možete li me vi pitati?“. Još je površniji ako osoba samo šturo promrsi: „psovka, bludnost, rijedak odlazak na misu...“

Tu svećenik već mora reagirati, jer svaki od spomenutih grijeha ima širok raspon težine. Na pitanje što podrazumijeva pod psovkom, često se čuje: „Boga, Isusa, Gospu...“, bez ikakva izraza kajanja ili odlučnosti da se to promijeni. Često na to uzvratim pitanjem: „Smatrate li sebe vjernikom?“ Odgovor je naj-

češće praćen gotovo pravim čuđenjem: „Velečasni, smatram, što bi drugo bio!“ Ima doduše i drukčijih odgovora, kao primjerice: „Ne znam ni sam što bih rekao.“ Na moje daljnje pitanje „kako može psovati svoje najveće svetinje, koje treba častiti“, obično se čuje neki od sljedećih odgovora: „To nesvjesno izleti iz mene, to je samo u ljutnji, to je samo navika“. Nastojeći doprijeti do savjesti dotične osobe i pomoći joj da shvati težinu grijeha psovke, pokušavam je uvjeriti kako se psovka nikad ne događa nesvjesno, kako se svi ljudi ljute, ali mnogi pritom ne mogu ni pomisliti da bi opsovali svoje najveće svetinje, ili pak da je grijeh koji je prešao u naviku još teži grijeh, obično dobijem nervozan odgovor da to nije tako često, što otkriva da ta osoba uopće ne namjerava ozbiljno se uhvatiti u koštac sa psovkom i osloboditi se toga zla.

Na pitanje što podrazumijeva pod bludnošću, nerijetko se otkrije da je posrijedi bračna nevjernost, preljub, a to se ne može valjano ispovijediti općom imenicom „bludnost“. Preljub je daleko veći grijeh od bilo kojeg drugog oblika bludnosti, jer to je grijeh protiv bračnog zajedništva koje je posvećeno sakramentom ženidbe. Tjeran požudom za tjelesnim užikom s drugom osobom, čovjek zaboravi ozbiljnost obećanja vjernosti do kraja života što ga je na vjenčanju dao svome bračnom drugu. Ta ozbiljnost je još jače naglašena činjenicom da su pritom Boga pozvali za svjedoka svog obećanja. A onda dođe trenutak kad se sve to zaboravi i pogazi. U daljnjem razgovoru svećenik obično čuje da ti supružnici nikad nisu zajedno molili, da rijetko idu na misu, da nikad ne mogu normalno razgovarati jedno s drugim, a da se ne posvade.

Ni zanemarivanje nedjeljnog odlaska na svetu misu ne smije se uzeti olako, tražeći neke razloge koji to ne mogu opravdati. Takvi vjernici obično nisu svjesni da je euharistija neizmjereno veća i važnija od bilo koje molitve i da ju nikakva molitva ne može nadomjestiti. Jer sudjelovanjem u slavlju euharistije vjernik obnavlja i produbljuje svoje zajedništvo u narodu Božjem koji je Crkva. Tim sudjelovanjem očituje da je dio žive Crkve koja se okuplja oko Kristova oltara i krijepi

njegovom riječi, a primajući svetu pričest sakramentalno se sjedinjuje s Kristom kao glavom Crkve.

Zašto su mnoge ispovijedi površne i besplodne?

Uz navedene osobine površne ispovijedi postoje još mnoge koje je nemoguće pojedinačno navesti. To neminovno traži odgovor na pitanje, zašto je to tako. Kako je moguće da mnogi vjernici još uvijek osjećaju nekakvu potrebu za ispovijedi, a na nju dolaze posve nesporni i bez prave namjere da nešto mijenjaju u svom životu? Čini se da je razlog dvostruke naravi. Prvo, današnja Crkva, a to znači svaki pojedini vjernik svjesno ili nesvjesno dijeli duhovnu klimu koja prožima današnji svijet, koji u velikoj mjeri više ne računa s Bogom, već čovjeka stavlja u središte svega. Čovjek odrastao u takvom duhovnom ozračju misli da sve može i da nije dužan za svoje čine odgovarati nikakvu biću koje bi bilo iznad njega.

Govor o grijehu i krivnji u takvom se svijetu doživljava kao nešto iritantno, jer ograničava prostor slobode u kojemu suvremeni čovjek nastoji u punini ostvariti sebe i tako naći vlastitu sreću. Ta potreba samoostvarenja potisnula je potrebu mijenjanja života snagom evanđelja. A to se uvijek pokaže kao sizifovski pokušaj ostvarenja grijehom izgubljenog raja na zemlji. To što je kršćanska tradicija uvijek jasno nazivala grijehom danas se nastoji ili posve potisnuti iz svijesti ljudi ili proglašiti nesklonom sudbinom koja prati čovjeka, okriviti za to drugoga ili nesklone životne okolnosti. A posljedice toga su sve prisutnija

Uz ozbiljne ispovijedi koje su potaknute spoznajom vlastite grešnosti i odlučnošću da se takav život počne mijenjati, nažalost brojne su vrlo površne ispovijedi na koje ispovjednik ne može ostati ravnodušan. Po čemu se prepoznaju takve ispovijedi? Ako osoba kaže da se nije dugo ispovijedala i na pitanje ispovjednika iz kojeg razloga je zanemarila ispovijed, odgovori da ne zna, već je to prvi znak površnosti.

razočaranost u život, depresija, anksioznost, nerijetko praćena i suicidalnim mislima. Ulogu ispovjedaonice, gdje se vjernik u sakramentu pomirenja oslobađa svojih grijeha i ponovo nalazi mir s Bogom i samim sobom, zamijenila je psihijatrija koja je najčešće nemoćna pred tim problemom. Iako se trudi ne živjeti logikom takvog svijeta, vjernik je, htio ne htio, snažno izložen takvom utjecaju i mora se trajno protiv njega boriti.

Drugi, još važniji i češći uzrok površne ispovijedi leži u manjkavoj poučenosti velikog broja vjernika o

Grijeh je jedna od temeljnih tema i Starog i Novog zavjeta, koja s vremenom poprima uvijek nove i drukčije oblike, a u Isusu Kristu, njegovu učenju, smrti i uskrsnuću otkriva se sva dubina njegove rušilačke snage, ali se nudi i konačno rješenje.

Foto: Arhiv CMM

navari i razornoj moći grijeha i o nezaoibilaznoj potrebi trajnog obraćenja, pri čemu ispovijed treba shvatiti kao izvor uvijek nove snage na tom teškom i zahtjevnom putu mijenjanja moralnog ponašanja snagom milosti. Budući da zbog ograničenosti vremena u ispovjedaonici nije moguće poučiti svakog nepoučenog pojedinca, odlučio sam to ponuditi u pisanom obliku. Ta će ponuda najvećim dijelom sadržavati shvaćanje grijeha u Bibliji za razliku od pogleda na grijeh u prirodnim i drugim neobjavljenim religijama.

Zahvaljujući posebno starozavjetnim prorocima, Biblija sve više produbljuje pojam i osobnog i zajedničkog grijeha izabranog Božjeg naroda, prikazujući ga sve jasnije kao čovjekovo otklanjanje od Boga i priklanjanje stvorenjima. To, s druge strane, rađa sve snažnijim pozi-

vom proroka na obraćenje, na otklanjanje od grješne prakse i ponovno priklanjanje Bogu. Unatoč svim nastojanjima, proroci s vremenom sve jasnije spoznaju kako čovjek nije sposoban promijeniti sam sebe. To može samo Bog koji će čovjeku stvoriti novo srce i nov duh i tako mu omogućiti da ponovo živi u skladu s njegovom voljom.

Vrhunac takvog razvoja je proročko obećanje nekog donekle zagonetnog

umu da je Biblija knjiga objave, u kojoj Bog po ljudima koje je izabrao da govore u njegovo ime čovjeku postupno otkriva istinu o njegovu životu, kako taj život može uspjeti, ali i biti upropašten. To se na poseban način odnosi na pitanje grijeha i krivnje koju grijeh rađa u grešniku te na mogućnost prevladavanja takvog stanja.

U povijesnom smislu biblijska objava je započela kad je Bog odlučio sebi izabrati jedan mali narod i njemu se očitovati kako bi po tom narodu dopro do svih drugih naroda. U trenutku kad se Bog opredijelio za Izraela ili, bolje reći, za dvanaest Izraelovih plemena koja su se tek s vremenom pretopila u jedan narod, Izrael nije bio ništa bolji od Egipćana kojima je robovao i drugih poganskih naroda koji su ga okruživali. S njima je dijelio vjerovanje u postojanje mnoštva različitih božanstava o kojima ovisi njegova životna sreća. Ta božanstva nisu bila ništa drugo već oličenje i utjelovljenje svemirskih tijela i prirodnih sila pred kojima je čovjek stajao nemoćan i bojao ih se, pa je zato od njih napravio svoja božanstva kojima se klanjao i častio ih kako bi ih udobrostivio. Bili su to nijemi idoli i kumiri za koje biblijski pisac, nadahnut objavom, ironično kaže: „Usta imaju, a ne govore, oči imaju, a ne vide; Uši imaju, a ne čuju, nosnice, a ne mirišu; Ruke imaju, a ne hvataju, noge imaju, ne hodaju; glas im iz grla ne izlazi“ (Ps 115,5-7).

Što Biblija kaže o grijehu?

Grijeh je jedna od temeljnih tema i Starog i Novog zavjeta, koja s vremenom poprima uvijek nove i drukčije oblike, a u Isusu Kristu, njegovu učenju, smrti i uskrsnuću otkriva se sva dubina njegove rušilačke snage, ali se nudi i konačno rješenje. Da bi se bilo koja biblijska tema pravo shvatila, uvijek je potrebno imati

ključnu je ulogu igrao obred štovanja tih svemirskih tijela i prirodnih sila. Njima je trebalo prinostiti različite žrtve, što-vati određene njima posvećene dane i posebno paziti da se poštuju tabu teme vezane uz to. Pritisnut svojim slabostima i strastima, čovjek je u sebi osjećao krivnju koja je radala strahom pred tim moćnim silama. Budući da nije imao rješenja za takvo svoje stanje, sve više se probijalo uvjerenje kako je to čovjekova neizbježna sudbina pred kojom je nemoćan i kojoj se jednostavno mora predati. U antičko vrijeme grčka filozofska misao dovinula se doduše do zaključka kako je mnogobojstvo u sebi nelogično i apsurdno, jer bog može biti samo jedan, ali to nije promijenilo čovjekov odnos prema tako zamišljenom božanstvu. I dalje je ono ostalo čovjeku daleko i nijemo na njegove potrebe. Čuvena je misao velikog grčkog mislioca Platona: „Čovjek i bog se nikada ne mogu sresti. Prije će mi progovoriti kamen nego li Jupiter.“

U sljedećem broju: **Bog koji traži čovjeka**

Mirom liječiti traumu našeg vremena

Foto: Arhiv CMM

fra
Antonio
Musa

Na počecima svakog važnijeg vremenskog razdoblja mnogi se među nama pokušavaju odlučiti na neke nove početke. Svijet to zove *novogodišnjim odlukama*, ili pak svečano *novogodišnjim rezolucijama*, dajući tim pokušajima za otvaranjem nečemu novome jedan svečani, gotovo mitski ton. Kršćanstvo pak ovakav pristup našoj vremenitoj stvarnosti života naziva *obraćenjem*. Razlika između ovih dviju stvarnosti očituje se u bitnome u izvoru promjene. Dok oni koji će i ovoga siječnja okretati nove stranice u duhu nekakvih rezolucija nadahnue i ustrajnost najčešće pronalaze u snazi svojeg vlastitog karaktera – počesto ojačanog motivacijskim govorima u kojima se spretnošću jezika nadahnjuje duh – oni koji započinju put obraćenja svjesni su da oni sami ne posjeduju snagu za promjenu, nego da snagu posjeduju njih.

Čovjek je kadar istinski se mijenjati i ustrajati u obraćenju samo ako u ovom preobražavajućem procesu surađuje s Božjom milošću kojoj se valja predati. Zato za obraćenje nije potrebno čekati nove godine, godišnja doba ili nove cikluse ove ili one vrste. Putem obraćenja se može krenuti uvijek kada u poniznosti kleknemo u ispovjedaonicu i pred Bogom priznamo potrebu za promjenom.

U posljednje se vrijeme među brojnim kršćanskim autorima sve češće govori o obraćenju kršćanskih struktura i sustava. I nije to nekakav isuviše moderan poziv. Crkva je uvijek bila svjesna potrebe za obraćenjem. Odatle i svijest Crkve da je i ona sama podložna

reformi kako je to izrazio stari teološki princip *Ecclesia semper reformanda*. Među brojnim pozivima na obraćenje struktura i sustava osobito je zanimljiv poziv na promjenu jezika kojim se naviješta otajstvo vjere. S jedne strane, taj je poziv uvjetovan stvarnom potrebom *posadašnja* navještaja vjere koji bi trebao biti uvijek star, a uvijek jednako nov, a s druge strane, ovaj je poziv često izmanipuliran i u sebi nije ništa drugo nego poziv na odbacivanje jezika koji je Crkvi prihvatljiv, razumljiv i jasan te prijanjanje uz izričaj koji je u sebi nejasan i podložan raznim tumačenjima.

Ovaj pokušaj da se jezik Crkve prilagodi svakom vremenu tako se danas pronalazi u dvama smjerovima koji jedan drugoga isključuju. Prvi je smjer izražen u mijeni koja je cilj samoj sebi. Ta se promjena očituje ne u želji da se Krista autentično navijesti, nego u potrebi da se ako je potrebno, i Krista upotrijebi za navještaj moje vlastite ideje o Bogu, čovjeku i svijetu, makar taj navještaj značio i prekid s autentičnom kristološkom ili antropološkom kršćanskom mišlju. Drugi smjer je pak smjer koji, unatoč tolikim objektivnim poteškoćama, pokušava i u ovom našem vremenu kršćansku vjeru i njezinu ljepotu izraziti u svim područjima ljudskoga života. Bitno je da u Crkvi jedno ne isključimo poradi drugoga. Potrebu da se progovori svim područjima ljudskoga iskustva ne treba mijesati sa željom da se promijeni sve bitno u sadržaju onoga o čemu govorimo.

Jedno od područja o kojima se sve češće piše u kršćanskim krugovima je područje *traume*. Sjećam se te riječi – *trauma* – iz vremena svojega djetinjstva. Odrastajući u poslijeratnim godinama, ova riječ bila je dio javnog govora. O ratnim traumama govorilo se često. Povijest

je pokazala da su nažalost mnoge od tih traume i ostale neliječene, prešućene, a često i sustavno zaboravljane. Kasnije, odrastajući, riječ trauma dobila je novo značenje. Postala je ta riječ tehnički termin za prijelome kostiju ili bilo kakve tjelesne ozljede. Ipak, kada se govori o traumama u kontekstu modernog kršćanskog navještaja, autori većinom govore o traumama koje nužno ne moraju biti izazvane teškim tjelesnim ozljedama ili ratnim stradanjima – iako i u našem vremenu ovih trauma ne nedostaje. Autori češće govore o traumama koje mogu uklju-

čivati i ove već spomenute, ali i sva ona iskustva koja su dio prosječnih ljudskih priča. Za nekoga je to iskustvo vlastite bolesti ili bolesti drage osobe, gubitak člana obitelji, nasilje u svijetu ili u okolini, financijska nesigurnost, i još brojne druge stvarnosti. Svaka osoba – na ovaj ili onaj način, u ovoj ili onoj mjeri – u sebi nosi životnu traumu i potrebno je samo malo da jednom proživljeno ili svjedočeno iskustvo odredi ljudski život.

Sarah Travis, američka teologinja, piše o ovoj temi navještenja kršćanske vjere usprkos iskustvu traume. Ona dobro primjećuje kako se ljudska trauma može dobro opisati riječju *neizrecivo*. Vrlo često naime oni koji su proživjeli traumu ne mogu izreći ono što su doživjeli. Ovakav karakter neizrecivosti često ljude dovede u situaciju da se sa traumom ne znaju ili ne usude susresti te im ona tako određuje život, a da oni toga nisu niti svjesni. Vječno teodicejsko pitanje patnje u svijetu i Božjeg odnosa spram onih koji pate često sprječava ljude ući u dijalog sa svojom vlastitom traumom. Travis, priznajući da nije klinički osposobljena za uspostavljanje dijagnoza, problemu navještaja evanđelja unatoč iskustvu traume pristupa s velikom dozom otvorenosti prema kliničkim studijama. Ona tako prepoznaje snagu *svjedočke prisutnosti* u ljudskoj traumi. Oni koji navještaju evanđelje mira, prema ovoj autorici, moraju ući u iskustvo traume postajući svjedoci da se ona dogodila. Ona takve navjesticitelje naziva *aktivnim posmatračima* čija uloga nikad nije pasivna. Oni su naime oni koji svojim ulaskom svjedoče o istinitosti traume, oni su oni koji tu traumu prepoznaju i daju joj ime, oduzimajući joj snagu neizrecivosti na taj način. Nadalje, oni s ranjenom osobom dijele bol i oni na

koncu postaju svjedocima uskrsnuća iz iskustva traume. Duboko ljudski, ali i kršćanski karakter ove svjedočke dimenzije samorazumljiv je, ali upravo je on prečesto karika koja nedostaje u liječenju trauma našega vremena.

Ovakav pristup navještaju kršćanske poruke i evanđeoskih istina Travis naziva modelom *babice*. Babica ili primalja je ona koja pomaže pri porodu djeteta. To je najčešće ženska osoba koja je u današnje vrijeme redovito stručno osposobljena za ovu važnu dužnost,

U Međugorju je Gospa ušla u traumu našega vremena, dala joj ime i propisala joj lijek. Taj lijek je Mir. U svojim porukama ona s nama dijeli bol naše ranjenosti i odagnava strah iz naših života kako bismo se mogli radati na novi život, na drugačiji život, na obraćeni život. Zato je naša kršćanska promjena više od obične odluke ili rezolucije.

ali nekada u povijesti to je bila žena koja je iskustvom, svojim vlastitim i iskustvom drugih žena, zadobila sposobnosti potrebne za ovakvu vrstu služenja. Babica je ona koja je svjesna svoje uloge u procesu poroda. Ona u drami poroda nije najvažnija, ali je njezina uloga ključna. Ona prepoznaje signale koje tijelo šalje i donosi odluke o tijeku poroda. U isto vrijeme ona pazi na komplikacije, ali i koristi snagu ohrabrenja kako bi majci koja porađa svoje dijete odagnala strah, a donijela mir. Ona nije ona koja se porađa, ali u bolima rađanja ona vodi nesigurne korake majke koja u boli i napetosti, u strahu i radosti, porađa novi život. Ona je svjedok boli i ranjenosti, ali i nade i novoga rađanja.

Nešto slično trebali bi činiti svi koji se usude naviještati Krista u lice ljudskoj traumi. Svjedočka dimenzija našeg zalaganja mora nas nužno voditi od jaslca do križa, od križa do uskrsnuća. Ako se Bog odlučio utjeloviti i na sebe uzeti traumu ljudske prolaznosti, mi moramo znati ljubiti i tu krhkost naše naravi. Oni koji Krista ispovijedaju i propovijedaju moraju biti svjesni svoje uloge u svijetu u kojem se ljudi oko nas trajno nalaze u procesu rađanja u iskustvima tolikih trauma. Jedni drugima bismo trebali biti osloncima na putu svjedočkog dijeljenja i nadilaženja naših ranjenosti i trauma. Bitno je prepoznati da svatko od nas dijeli odgovornost za svijet. Mi možemo biti oni koji u drugima prepoznamo ranjenost i koji smo kadri primijetiti komplikacije i odagnati strah. To pak činimo osobito kada, poput babice u procesu poroda, znamo ohrabrivati one oko nas na putu vjere, hraneći ih ljubavlju i pojeći ih nadom. Prepoznati istinitost ljudske traume, dati joj ime i na taj joj način oduzeti snagu neizrecive ranjenosti, podijeliti bol s ranjenom osobom i odagnati strah iz ljudskog srca najsigurniji je način za pobjedu novoga života i novoga rađanja iz iskustva traume.

Nije li upravo to ono što Gospa u Međugorju čini sve ove godine? Usred naših iskustava tame, ratova, nemira i stradanja, nije li upravo Gospa poput one divne žene koja pomaže da se u svijetu rodi nada, da se rodi novi smisao u srcima tolikih ljudi, unatoč traumi koju su iskusili, unatoč ranjenosti koju nose u svome srcu? U Međugorju je Gospa ušla u traumu našega vremena, dala joj ime i propisala joj lijek. Taj lijek je Mir. U svojim porukama ona s nama dijeli bol naše ranjenosti i odagnava strah iz naših života kako bismo se mogli radati na novi život, na drugačiji život, na obraćeni život. Zato je naša kršćanska promjena više od obične odluke ili rezolucije. Ona je izraz naše vjere da nas u traumama našega života Bog ne ostavlja same, nego da je spreman učiniti sve pa i poslati Majku svoga Sina da nam bude tješiteljicom i zagovornicom. Stoga na početku još jedne kalendarske godine mi ne gledamo ususret onome što dolazi uvjereni u svoju vlastitu snagu i u moć svojega karaktera, nego u snagu Božju koja želi s nama surađivati na obraćenju naših srca i na okretanju svijeta prema lijeku kojega je Gospa u Međugorju propisala ranjenosti naše stvarnosti: Mirom liječiti traumu našega vremena.

Radost nove godine iz međugorske crkve prelila se diljem svijeta

I ove je godine nova godina svojim dolaskom u Međugorje iznenadila svijet. Naime, dok se vesela i bučna slavlja diljem svijeta odvijaju po restoranima, hotelima i gradskim trgovinama, u Međugorju se prvo staru godinu ispratilo misom zahvalnicom „Te Deum“, a nakon toga klanjanjem pred Presvetim oltarskim sakramentom, da bi se upravo u ponoć, na prijelazu iz stare u novu godinu ušlo misnim slavljem. Crkva je, dakako,

kao i svake godine bila premala, no to nije tisuće hodočasnika spriječilo da u cijelom programu, bez obzira na hladnu prosinačku noć, sudjeluju na vanjskom oltaru. Pa su mnogi video zapisi upravo odande podijeljeni diljem svijeta, koji je s divljenjem mogao gledati kako izgleda jedan posve drukčiji i specifičan doček.

Sretnici koji su uspjeli ući u crkvu sv. Jakova nisu osjetili hladnoću te noći, no svatko tko je ijednom bio na dočeku Nove

godine u međugorskoj crkvi zna da mjesta ne će biti već od popodneve krunice i da se valja što ranije pripremiti za traženje mjesta u crkvenim klupama. Pravo vrijeme za to je već iza podneva, ako se želi biti skroz u prednjim klupama ili oko 14 sati, ako se želi sjesti. Dakle, valja „kampirati“ u crkvi praktički cijeloga dana da bi se dočekala ponoć i ušlo u novu godinu... Otprilike, računati na 12 do 13 sati provedenih u crkvenoj klupi.

I doista je tako. No, sjesti u drvenu klupu oko podneva na staru godinu nije samo puko čekanje, poput onoga u nekoj čekaonici. To nije čekanje radi čekanja, nego čekanje dočekanoga. Svojevrsna askeza i odricanje. S vremenom otežaju i noge i zaboje leđa od tvrdoće klupe. Pritisne i žeđ i glad, pa se i tome valja oduprijeti. Pripremljenom vodom još se nekako odžeda, ali glad je teško namiriti, jer nije pristojno jesti u crkvi, pa poneko tu i tamo krišom uzme malo voća ili orašastih plodova.

Kad krene sveta misa u svoje uobičajeno vrijeme u 18 sati, sva vrata, bočna i glavna, već su zakrčena hodočascima i nema ni ulaza ni izlaza iz crkve. Hodočasnici su ispunili i sve prolaze, pa sjede i stoje na podu, na mogućim i nemogućim mjestima. Kroz otvorena vrata, zbog onih koji stoje na njima, kroz crkvu cijelo vrijeme udara propuh...

Nakon popodneve mise, sedam Očenaša, blagoslova predmeta, molitve za zdravlje duše i tijela i kasnijeg klanjanja, slijedi najteži dio za one koji su odlučili provesti svoje posljednje dane stare godine u međugorskoj crkvi. Blaženi oni koji sjede! Prolazi između klupa toliko su ispunjeni natiskanim ljudima da se više ne može ni ovamo ni onamo. Oni koji su sjeli, gledaju ispred sebe. Neki mole krunicu, neki drijemaju, neki čitaju u polumraku, osluškujući probu zbora na crkvenom koru, koji će svu svoju umješnost pokazati na misi u ponoć. A na klupi, u koju inače stane 6-7, sjedi ih i do 10 ili 11! Stisnuti solidarno jedan do drugoga.

Spava se, dakako. Tko ne bi zaspao u tolikih sati. No, lako je malo zadrijemati onima koji sjede, ali kako spavaju oni na nogama to je doista pravo čudo! Stoje i spavaju! Toliko su natiskani jedan do drugoga da spavaju stojeći bez ikakva straha da bi mogli pasti, jer su pritisnuti tijelima onih oko sebe posve sigurni od pada i gubitka ravnoteže. No, sve prolazi bez ikakve nervoze i ljutnje. Štoviše, ljudi se jedni drugima smješkuju i ustaju, nutkaju jedni druge krišom čokoladom i suhim voćem, pazeci da ne govore na glas i ne šuškuju papirnatim vrećicama kako ne bi povrijedili mir i dostojanstvo prostora. Doista čuderno.

Trenutak u kojemu započinje sveta misa na staru godinu, u takvom ozračju praktički cjelodnevna iščekivanja, vrhunac je svačijeg osobnog iskustva. Zbor koji se oglasi zvuči kao zbor nebeskih anđela, uključena sva svjetla u crkvi kao da naviještaju ona vječna koja se iščekuju pa se oči na njih trebaju malo priviknu-

Hodočasnik, koji je odlučio napustiti svoj dom tih blagdanskih dana i zamijeniti ga za Božić i/ili Novu godinu u Međugorju za onaj u svome domu, svojoj obitelji ili sa svojim veselim društvom, na neopisivom je dobitku. Čak mu se i samome može učiniti nestvarnim da je upravo u tome trenutku na tome mjestu, a ne negdje drugdje. I sam sebe može zapitati što ga je ondje dovelo upravo te noći.

Darko Pavičić

ti nakon sati polumraka, a svećenikov usklik „Gospodin s vama“ poput je glasa s neba na koji se odaziva vojska čudesno spremnih hodočasnika koji su božićne i novogodišnje dočeka iz restorana i vlastitih domova odlučili zamijeniti sakralnim prostorom.

Dakako, sveta misa traje taman toliko da upotpuni prijelaz iz stare u novu godinu, da „pokrpa“ sve rupe otprije i predusretne one koje dolaze, pa kao da je sa simboličke razine svojevrsan pass-over iliti pasha tj. prijelaz u stvarni život između ovoga i onoga vremena. Pjesma, radost i oduševljenje ljudi koji obuzimaju hodočasnike nakon misnoga slavlja upravo to potvrđuju.

Oni nisu, naime, uludo utrošili svoje vrijeme napustivši svoje domove i otisnuvši se za hodočasničkim zovom dočeka Božića ili nove godine u Međugorju. Oni nisu ostali ni bez čega što su imali ondje odakle su otišli. Štoviše, dobili su dodatnu radost i veselje, nadu za budućnost koju nisu mogli osjetiti ni na kućnim zabavama ni u restoranima. Dobili su nadu za vječnost. Ili barem za sljedeću godinu. Dan za danom, predajući s vjerom svoju budućnost providnosti u ruke.

I da, nisu ostali bez npr. novogodišnjeg valcera. Pleše se on ispred među-

gorske crkve sv. Jakova iza ponoći, baš kao na svakom novogodišnjem slavlju. Doduše, na otvorenom, u hladnoj zimskoj noći i pod zvjezdanim nebeskim svodom, nad kojim bdije Kraljica Mira sa svojim tek rođenim sinom Isusom. A to se nigdje drugdje u svijetu, valja priznati, ne može doživjeti.

Hodočasnik, koji je odlučio napustiti svoj dom tih blagdanskih dana i zamijeniti ga za Božić i/ili Novu godinu u Međugorju za onaj u svome domu, svojoj obitelji ili sa svojim veselim društvom, na neopisivom je dobitku. Čak mu se i samome može učiniti nestvarnim da je upravo u tome trenutku na tome mjestu, a ne negdje drugdje. I sam sebe može zapitati što ga je ondje dovelo upravo te noći. No, na sva pitanja odgovori dolaze upravo kroz zbivanja u crkvi, koja započinju spomenutom krunicom, nastavljaju se svetom misom i kasnijim klanjanjem, pa još jednom misom, kada se povremeno čini da se mističnost trenutka može dodirnuti rukom i napipati običnim ljudskim osjećajima.

Netko će reći da je to zbog toga što se Gospa prvoga dana djeci ukazala s Isusom u naručju, pa je Međugorje od toga prvoga dana, zapravo, personifikacija Betlehema i nesvjesno se upravo tako preslikava u duše i današnjih hodočasnika tj. svih onih u posljednjih u ovih 40-ak godina. Djeca tada, kad su prvi puta vidjela predivnu ženu u svijetlosivoj haljini, obasjanu sjajem, zvjezdanom krunom oko glave i djetetom u naručju, ništa nisu govorila. Nisu s njom razgovarala. Šutjela su. Pa je možda i današnjem međugorskom hodočasniku, koji je u Međugorju odlučio provesti božićnu i/ili novogodišnju noć, dovoljno šutjeti pred tišinom noći u kojoj se zatekao upravo u međugorskoj crkvi, a ne u svome domu, obitelji i ustaljenom društvu s kojima je godinama provodio te noći. Postajući tako i sam dijelom međugorskog misterija u današnjem svijetu, koji na očigled svih mijenja milijune srca diljem cijeloga svijeta.

Ono što pobjeđuje svijet jest vjera naša

Foto: Arhiv ICMM

Paula Tomić

Nova nas godina nuka okrenuti pogled u nadolazeće dane. Novi kalendar za 2025. na zidu ili na stolu i fizički obilježava taj novi vremenski raspon u koji se spremamo ući. Lijepo je što mi katolici taj „ulazak“ možemo napraviti s Marijom Bogorodicom čiju svetkovinu slavimo upravo prvog dana nove. Ta činjenica uvijek mi je davala mir, kao i mogućnost da sve brige,

planove, očekivanja, strahove i strepnje mogu posvetiti Onoj koja je i sama sve to prolazila nakon što je prihvatila biti dio Božjeg plana spasenja.

Baš ovog Božića razmišljala sam puno o Mariji Bogorodici. Božićnu ikonografiju svi volimo, a sada obogaćenija zapadnjačkim sjajilom, postala je još više blještava, sjajna i slatka. Sve ono vezano za Isusovo rođenje, u našim kućnim ili crkvenim jaslicama, bogato okićenim jel-

kama i slasnim trpezama, postane tako lako i jednostavno. Više nego ikada, ovaj mi je Božić pokazao koliko je sve to što si mi ili što nam svijet stavlja pred oči, zaista daleko od stvarnosti.

U stvarnosti je pravi Božić bio sve samo ne sladak i lagan. Treba samo zamisliti ženu u poodmakloj trudnoći koja je danima na putu. Sa stomakom do zuba, sjetite se kako je teško navući si čarape ili se sagnuti. A Marija je morala i hodati

Mi imamo uzore vjere tolikih svetaca prije nas. Imamo uzore najprije u Mariji i Josipu. I oni su živjeli istu nesigurnost dok su hodali prema Betlehemu, dok su bježali u Egipat, dok su se vraćali kući ne znajući što ih tamo čeka, dok su iščekivali što će biti s Isusom... Biti dio Božjeg plana spasenja, tražiti Božju volju, ne znači hodati sigurnim stazama. Naprotiv! To znači biti i prognan, i izudaran, i neshvaćen i podcijenjen i napadan... To znači biti lud u očima svijeta.

bez obzira na možda natekle noge, pritisak na bešiku, znojenje ili sve ono što trudnice podnose u zadnjim danima trudnoće. Zamislite neizvjesnost putovanja, onoga što se može očekivati, jer nije tada bilo GPS-a ili on-line rezervacija. Zatim spoznaja da su te uhvatili trudovi, a nema ni kreveta, ni sobe, ni vode, a kamoli nekog liječnika u blizini. I onda se smještaj u štalu. Ali ne onu finu plastičnu ispod bora. Nego u pravu štalu u kojoj žive prave životinje. Svi mi sa sela znamo glavnu karakteristiku prostora u kojem borave životinje: tamo smrdi i tamo je usrano i prljavo. Nema tu nikakve romantike. To je osjećaj posvemašnjeg otpada, odbačenosti, tame, smrada, hladnoće i straha. Eto, baš tu, u takvom jednom jadu, u takvom jednom crnilu i beznađu, rodila se Ljubav kako bi nam pokazala da našem Bogu ništa nije prestrašno ili preuništeno da On tu ne bi mogao doći i ispuniti to mjesto našega srca i života Božjom slavom.

I naš Božić imao je ova dva lica. S jedne strane bilo je topline i zajedništva, pjesme i jela, blagoslova s Visina; a s druge strane, bilo je bolesti, strašnih nesreća, smrti i krvoprolića. Svjetlo i tama. Blagoslov i prokletstvo. Uvijek dva lica iste medalje života.

Neke situacije ostavile su nas bez teksta. Neke boli i gubitci najdražih ošamarije su nas tako snažno da smo izgubili ravnotežu života. Danas je sve bilo normalno. Za pet minuta pitamo se tko smo!

Bog nam je i ovaj put zorno pokazao kako ni-

šta na ovom svijetu sigurno nije. Sve što mislimo da jesmo i što mislimo da imamo, u slijedećem trenutku ne mora više biti. Poput nas, naših ukućana, naše kuće ili posla... Ono stalno je samo sigurnost u nesigurnost svega.

Kolika je radost moći nositi svu ovu nesigurnost svijeta s našom katoličkom vjerom. Vjerovati da u Bogu sve stoji. Da On sve nosi i zna. Da u Njemu sve ima smisao. Da u Njemu sve traje. Da On daje snagu, pomoć, ljubav. Da u Njemu živimo i kad umremo. Da s Njim nema gubitka, nema krivih koraka, odluka, vremena. Da sve na kraju treba postati Ljubav. I da smo mi s Njim, u Njemu, dio te Ljubavi. To je ta vjera od Boga rođena i ovoga Božića. I ona pobjeđuje svijet. („Jer sve što je od Boga rođeno, pobjeđuje svijet. I ovo je pobjeda što pobijedi svijet: vjera naša.“ 1Iv 5,4)

Kolika je radost moći nositi svu ovu nesigurnost svijeta s našom katoličkom vjerom. Vjerovati da u Bogu sve stoji. Da On sve nosi i zna. Da u Njemu sve ima smisao. Da u Njemu sve traje. Da On daje snagu, pomoć, ljubav. Da u Njemu živimo i kad umremo. Da s Njim nema gubitka, nema krivih koraka, odluka, vremena. Da sve na kraju treba postati Ljubav. I da smo mi s Njim, u Njemu, dio te Ljubavi. To je ta vjera od Boga rođena i ovoga Božića. I ona pobjeđuje svijet.

Doista ne mogu zamisliti kako svijet živi bez vjere iako to zapravo mogu vidjeti: živi u strahu, živi usamljeno, živi vjerujući u klimatske promjene, u ideologije, u digitalne otiske, u politička rješenja, u nadmoć oružja, u agende tolerancije, relativizma, jednakosti. Hvata se za slamke razuma koji želi ojačati spajanjem sa umjetnom inteligencijom i robotima tražeći besmrtnost u svijetu bez osjećaja. Bez vjere u Krista, nisu svjesni da svoju vjeru daju Antikristu. On im daje moć, ali im uzima dušu.

Ali mi, mi koji smo upoznali Ljubav, kojima je darovana milost da postanemo Djeca Božja, ne trebamo imati straha, sve dok imamo vjeru! Jer „tko to

pobjeđuje svijet ako ne onaj tko vjeruje da je Isus Sin Božji?“ 1Iv 5,5)

Mi imamo uzore vjere tolikih svetaca prije nas. Imamo uzore najprije u Mariji i Josipu. I oni su živjeli istu nesigurnost dok su hodali prema Betlehemu, dok su bježali u Egipat, dok su se vraćali kući ne znajući što ih tamo čeka, dok su iščekivali što će biti s Isusom... Biti dio Božjeg plana spasenja, tražiti Božju volju, ne znači hodati sigurnim stazama. Naprotiv! To znači biti i prognan, i izudaran, i neshvaćen i podcijenjen i napadan... To znači biti lud u očima svijeta.

Nova nam godina nosi nova obećanja ali i iskušenja. Svijet koji smo poznavali polako gutaju požari, potresi i ratovi starog poretka, pripremajući teren za nove, „pametne“ države, gradove, domove... Sve će biti uvezano u jedan digitalni mozaik koji će davati lažnu sigurnost kojoj ne treba vjera jer sve drži u svojoj šaci kontrole.

Gospa u Međugorju već 43 godine svojim porukama i svojom prisutnošću uči nas kako kod Boga nema kontrole, nema gotovih rješenja, dosegnete stalnosti. Živjeti s Bogom znači neprestano vježbanje osluškivanja, traženja, ispitivanja... Znači neprestani rast u nadi, vjeri i ljubavi. Znači neprestani hod u povjerenju. Kraljevstvo Božje nije jedan mozak koji sve kontrolira, piramida moći u kojoj jedan dominira nad svima. Ne, Božje kraljevstvo je mreža ljubavi u kojoj svatko sa svakim, uz svakog i u svakom živi Božju ljubav koja sve spaja, sve obuhvaća i koja je vječna.

Zato dragi moji čitatelji Glasnika Mira, imam samo jednu novogodišnju čestitku za sve nas: da nikada ne prestanemo biti ljudi vjere u ime Sina Božjega jer ćemo samo po vjeri u to Ime pobijediti svijet i baštiniti život vječni! (usp. „Tko ima Sina, ima život; tko nema Sina Božjega, nema života. To napisah vama koji vjerujete u ime Sina Božjega da znate da imate život vječni.“ 1Iv 5, 13)

Božić u Međugorju

Foto: Arhiv ICMM

U Međugorju je i ove godine radosno dočekan Božić. Vjernička zajednica se pripremala za Isusovo rođenje svetim misama zornicama, večernjim svetim misama, moljenjem krunice i kroz devet dana molitvom krunice na Podbrdu. Ovo mjesto molitve i pomirenja, kako su ga odavno prozvali mnogi hodočasnici s raznih strana svijeta, još se jednom potvrdilo kao ispovjedaonica svijeta: svako jutro i večer tijekom molitvenog programa vjernici su u redovima strpljivo čekali na sv. ispovijed. Svetu misu Badnje večeri u 18 sati predslavio je međugorski župni vikar fra Ivan Hrkać. Nakon mise ispred crkve su uprizorene žive jaslice. Molitveno bdijenje počelo je klanjanjem Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu od 22 sati i 30 minuta.

Foto: Arhiv ICMM

Nadbiskup Aldo Cavalli predslavio svetu misu polnoćku u Međugorju

Bog je postao poput nas jer nas ljubi

Misu polnoćku u međugorskoj crkvi svetog Jakova je predslavio apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli. Prije ove mise u 18 sati slavila se i sveta misa Badnje večeri koju je predslavio međugorski župni vikar fra Ivan Hrkać. Nakon mise ispred crkve su uprizorene žive jaslice. Molitveno bdijenje počelo je u klanjanjem Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu od 22 sati i 30 minuta.

Na misi polnoćki nadbiskupu Cavalliju koncelebrirali su međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, župni vikar fra Jure Barišić i drugi svećenici. On je na početku svoje propovijedi još ponovio evanđeoske riječi „Javljam vam veliku radost: danas vam se rodio Spasitelj, Krist Gospodin“ (usp. Lk 2, 10-11) pa pojasnio kako je „naša vjera sažeta u ovom izrazu: Bog je sebe učinio jednim od nas, u Isusu iz Nazareta, Kristu, Gospodinu, Spasitelju“. Kazao je kako se naša vjera temelji na jednom događaju: Utjelovljenju i na jednoj osobi: Isusu iz Nazareta, Sinu Božjemu.

„Danas, u našim životima ponovno proživljavamo taj temeljni događaj: Isus, Isus iz Nazareta, s nama Bog“, kazao je mons Cavalli pa onda pojasnio kako se rodio, gdje i zašto?

„Evanđelje po Luku prikazuje prije svega povijesni kontekst Isusova rođenja: Cezar August, namjesnik Kvirinije, popis stanovništva. Potom nas upoznaje s Josipom i Marijom koji odlaze u Betlehem obaviti popis stanovništva. Zatim nam predstavlja Isusovo rođenje u Betlehemu: Isus je rođen u Betlehemu, kako je pisano u Svetom pismu“, kazao je nadbiskup Cavalli pojašnjavajući kako je Isus rođen kao i svi ostali,

a to potkrepljuje evanđeoskom rečenicom: „Marija ga povi i položi u jaslje“ (usp. Lk 2, 7).

„Rođen je kao što su se u to vrijeme ljudi radali u siromašnim obiteljima. Kome je ovo rođenje naviješteno? Pastirima. Oni su bili siromasi. Evanđelje nam govori da novi svijet, svijet kakvog Bog želi, započinje u Betlehemu: „Danas vam se rodio Spasitelj, Krist Gospodin, u gradu Davidovu“ (Lk 2, 11).

„Evo vam znaka: naći ćete novorođenčce povijeno gdje leži u jaslama“ (Lk 2, 12). Bila je noć. To dijete, Isus, povijeno, koje leži u jaslama, svjetlo je svijeta. Tako Bog ostvaruje svoj plan spasenja svijeta.

Izajia, stoljećima ranije, sve nam je to predstavio napisavši: „Narod koji je u tmimi hodio svjetlost vidje veliku... jer dijete nam se rodilo, sina dobismo... koji je Bog silan... Knez mira“ (usp. Iz 9, 1.5)“, pojasnio je nadbiskup Cavalli kako se zbilo Isusovo rođenje, a onda pojasnio i zašto je rođen, oslanjajući se na evanđeoski ulomak: „Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, koje on ljubi. Mir na zemlji muškarcima i ženama koji uživaju Njegovu dobrohotnost, Njegovu ljubav“ (usp. Lk 2, 14).

„Ovo je motivacija: Bog je postao poput nas jer nas ljubi, jer voli mene, jer voli tebe: voli mene takvog kakav jesam, voli tebe takvog kakav jesi, jer smo u Isusu Njegova djeca.

Ovo je vjerodostojna Isusova božićna želja: mir tebi, mir tvojoj obitelji, mir tvojoj zajednici, mir... jer Bog te ljubi, jer Bog nas ljubi“, zaključio je svoju propovijed na misi polnoćki u Međugorju nadbiskup Aldo Cavalli.

Nadbiskup Aldo Cavalli

Božićna čestitka apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskupa Alde Cavallija

Sretan Božić svima u miru Isusa Krista!

Slavimo Isusovo rođenje. Slavimo rođenje našega Gospodina Isusa Kista. Evanđelje koje nam prikazuje Isusa Spasitelja, Otkupitelja, Živoga, prikazuje nam također, na duboki način, značenje Isusovog rođenja. Iz Evanđelja po Luki: „Javljam vam veliku radost koja će danas biti za sav svijet. Danas vam se rodio Spasitelj, Krist Gospodin, u gradu Davidovu.

Naša je vjera sažeta u ovom izrazu: Bog je sebe učinio jednim od nas, u Isusu iz Nazareta, Kristu, Gospodinu, Spasitelju.

Naša se vjera temelji na jednom događaju: Utjelovljenju. Naša se vjera temelji na Osobi: Isusu iz Nazareta, Sinu Božjemu.

Pitanje koje sebi postavljamo pred tom dubokom istinom naše vjere je: zašto je Bog postao jedan od nas? Razlog za to nalazimo opet u Evanđelju, u jednoj pjesmi u Evanđelju po Luki: „Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, koje on ljubi. Mir na zemlji muškarcima i ženama koji uživaju Njegovu ljubav, Njegovu dobrohotnost“. Evo zašto je Bog je postao poput nas jer nas ljubi, Bog je postao poput nas jer voli mene, Bog je postao poput nas jer voli tebe: ljubi me takvog kakav jesam, ljubi tebe takvog kakav jesi, jer smo u Isusu Njegova djeca.

Ovo je vjerodostojna Isusova božićna želja: mir tebi, mir tvojoj obitelji, mir tvojoj zajednici, mir... jer Bog te ljubi, jer Bog nas ljubi.

Sretan Božić svima u miru Isusa Krista!

Foto: Arhiv ICMM

Božićna čestitka provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozе Grbeša

Bog je postao čovjekom!

Poštovani prijatelji ljubavi!

Božić bi nas trebao ostaviti bez riječi, u tišini zahvalnosti!

Sjedinjenje ljudskog s božanskim, zemlje s nebom, vremena s vječnošću, konačnog s beskonačnim – sve u jednoj osobi, osobi Isusa Krista.

On je postao čovjekom! Bog je postao čovjekom! „I Riječ tijelom postade i nastani se među nama.” (Iv 1,14) Dakle, važno je biti čovjek, poštovati život. Ako je Bogu važno biti čovjek, onda i nama mora čovjek biti važan! Da je Bog postao čovjekom izraz je velike ljubavi. Ta ljubav stvara, mijenja i živi. Svojim utjelovljenjem Bog ljubavi nas otkupljuje od slomljenosti koja je naša svagdanja sudbina. Utjelovljenje, kako je rekao veliki teolog XX. stoljeća Hans Urs von Balthasar uključuje „silaznu putanju”: Isus je kročio sve do prljavštine i blata ljudske egzistencije, naposljetku prihvativši, kako reče Sveti Pavao „i smrt, smrt na križu.” (Fil 2,8). To samo ljubav može!

I nama je hoditi istim putem: voljeti ljude i Bogu hvaliti dati. Svaki dan iznova! U svakom susretu opet i opet.

Sretan Božić!
Fra Jozo Grbeš, ofm
Provincijal

Foto: Arhiv/ICMM

Božićni koncert u Međugorju

U Međugorju je u nedjelju (29. prosinca 2024.) održan tradicionalni Božićni koncert u dvorani svetog Ivana Pavla II. Na ovom koncertu nastupili su: Dječji zbor Golubići mira i Župni zbor Kraljica Mira pod ravnanjem s. Irene Azinović, Frama Međugorje, klape Mir i Concordia, gitaristi i Tamburaški orkestar Misericordia Šurmanci. Na početku koncerta goste u punoj dvorani po-

zdravio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, čestitao im Božić, a nije krio oduševljenje zbog velikog broja mladih koji su nastupili pa je potaknuo i roditelje da svoju djecu usmjeravaju prema glazbi.

Sa zborom nastupili i međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, župni vikar fra Jure Barišić i đakon fra Josip Stanić, koji su i samostalno izveli pjesmu Kyrie eleison.

Godišnje Gospino ukazanje Jakovu - 25. prosinca 2024.

Na posljednjem svakodnevnom ukazanju, 12. rujna 1998., Gospa je Jakovu Čoli rekla da će ukazanje imati jedanput godišnje i to 25. prosinca, na Božić. Tako je bilo i ove godine. Ukazanje je počelo u 14 sati i 45 minuta i trajalo je 8 minuta. Jakov je, nakon toga, prenio poruku:

„Draga djeco, danas na ovaj milosni dan na poseban način vas pozivam da ne živite život težeći ka zemaljskim ciljevima i ne tražite

mir i radost u zemaljskim stvarima, jer tako vaš život obuzima tama i ne vidite smisao vašeg života. Dječice, otvorite vrata vašeg srca Isusu, dopustite mu da obuzme cijeli vaš život da biste počeli živjeti u Božjoj ljubavi i milosrđu. Djeco moja, samo s Isusom u vašim srcima spoznat ćete pravi cilj vašega života, te težiti ka vječnom spasenju. Ja vas blagoslivljam svojim majčinskim blagoslovom.”

Neka novogodišnje odluke budu krunica, post, Sveto pismo, ispovijed i euharistija

Izmaknuti od buke svijeta, mnogi su novu 2025. godinu dočekali molitvom u Međugorju. Molitveni program u crkvi sv. Jakova počeo je molitvom krunice u 17 sati, misa zahvalnica slavila se u 18 sati, a nakon toga još su jednom ispred crkve uprizorene žive jaslice. Molitveno bdijenje počelo je klanjanjem Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu u 22 sata, a vrhunac je bila sveta misa koju je u konceleciji s brojnim biskupima i svećenicima, uz nazočnost više tisuća hodočasnika, predslavio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić.

Neke od zemalja iz kojih su u Međugorje pristigli hodočasnici da bi još jednom, kako je fra Zvonimir rekao, u tihoj noći Betlehema razmatrali otajstvo utjelovljenja su: Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Poljska, Italija, Njemačka, Austrija, Ukrajina, Slovačka, Češka, Francuska, Španjolska, SAD, Kina, Koreja i Singapur...

Na početku svoje propovijedi fra Zvonimir Pavičić kazao je kako današnjom svetkovinom završavamo Božićnu osminu te da Crkva ne slavi Novu godinu na način na koji ju svijet slavi.

„Nama na početku godine stoji Marija Bogorodica, ona svetkovina koja zatvara uži krug proslave Kristova rođenja. Ovih smo osam dana proslavljali rođenje našega Gospodina u tijelu od Djevice Marije, a danas smo pozvani promišljati o Marijini bogomajčinstvu”, kazao je fra Zvonimir pa pojasnio što znači to da je Marija Bogorodica?

„Ona je začela snagom Duha Svetoga. Nije začela po snazi ljudskoj, po ljudskom sjemenu, nego je osjenjena *Silom odozgor*, s nebesa. „Zato će to čedo i biti sveto – Sin Božji.” Tako joj je anđeo Gabriel objasnio kad je i sama stajala pred tim otajstvom. Ni Marija nije odmah sve razumjela, ali je vjerovala na Božju riječ. Potpuno je vjerovala. I tako je postala ona koja prednjači u vjeri. Crkveni oci kažu kako je Marija Boga rodila prvo u svome srcu, povjerovavši anđelovim riječima, a zatim ga je začela i rodila u tijelu. Tako je prvo bila učenica Božja, a zatim i Majka Božja”, kazao je fra Zvonimir pa pred nas stavio Mariju Bogorodicu kao putokaz vjere, jer: „Ona nam svojim primjerom pokazuje da uvijek trebamo vjerovati Gospodinu, bez obzira ako nam se nekada njegov put čini težak i nemoguć”.

Kazao je kako u današnjem evanđeoskom ulomku opet slušamo o događajima u Betlehemu kada su pastiri pronašli novorođenče, Mariju i Josipa. O svim tim događajima, Marija je razmišljala, kako kaže evanđelist Luka: „Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu.”

„Marija nije obična žena. Ona je uzor svim ženama. Blagoslovljena među ženama. Marija nije obična učenica. Ona je uzor svim Kristovim učenicima. Kao uzor potiče i nas da pohranjujemo ove događaje spasenja u svome srcu i da

razmišljamo o njima. Jer u srcu se rađa vjera. A vjera traži promišljanje – to prebiranje u srcu – kako bi se srce potpuno podredilo Božjoj volji i kako bi je u svemu prihvatilo”, kazao je fra Zvonimir te objasnio i što znači to *prebiranje u srcu* te kako mi u tome danas možemo nasljedovati Blaženu Djevicu Mariju.

„Marija je rodila Krista – *Riječ je tijelom postala*. Tu Riječ imamo zapisanu u evanđeljima. Potrebno je stoga uzeti Sveto pismo u ruke, naročito evanđelja, čitati ih, o njima razmišljati, prebirati te riječi i događaje u svome srcu. Tako ćemo moći i mi u svome srcu, očima vjere, promatrati novorođenog Isusa u jaslama, pratiti njegovo odrastanje, propovijedanje i djelo otkupljenja. Marija je veoma tiha osoba u evanđeljima, jedva imamo nekoliko njezinih rečenica. Ali je osoba koja u tišini moli, razmatra i prihvaća Božju volju”, kazao je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić koji je svoju propovijed zaključio pozivom da „naše novogodišnje odluke budu: krunica, post, Sveto pismo, ispovijed i euharistija”.

Velimir Begić

Foto: Arhiv/ICMM

Druga IT konferencija u Međugorju od 20. do 23. ožujka 2025.

Međugorje se od 1981. godine do danas razvilo u svjetski poznato mjesto molitve i duhovnosti. Želeći podijeliti ovo iskustvo s drugima, informativni centar Mir Međugorje organizira drugu po redu *Međugorje IT konferenciju* (ITM) koja pruža priliku za duhovni rast i upoznavanje s ljudima iz IT sektora. Konferencija će se održati u Međugorju od 20.- 23. ožujka 2025. godine. U IT sektoru koji često prekriću komercijalne aplikacije i mainstream projekti rijetko se mogu pronaći sadržaji koji su u skladu s dubokim duhovnim interesima softverskih inženjera.

Papa Franjo nas potiče na korištenje tehnike u širenju evangelizacije kada kaže: „Potrebno je da se poslanje Crkve prilagodi vremenu i da koristi suvremena sredstva koja nam tehnika stavlja na raspolaganje. Radi se o ulaženju na suvremena područja naviještanja milosrđa i Božje dobrote. Trebamo se služiti tim sredstvima, osobito internetom, a da ne postanemo sluge tih sredstava. Moramo izbjegavati da postanemo taoci mreže i umjesto toga loviti ribe, to jest privlačiti duše Gospodinu.“

Prošlogodišnja IT konferencija osim molitvenog dijela programa, obogatila je sudionike s tri dana izvrsnih predavanja, panel diskusija, konstruktivnih i kreativnih radionica, umrežavanja, druženja i upoznavanja ljudi iz IT svijeta koji imaju jednak sustav vrijednosti, a koje je, kako oni sami svjedoče, teško naći u ovoj branši. Osnovana je međugorska katolička IT zajednica koja je nastala kao plod ove konferencije.

Novonastala katolička IT zajednica iz Međugorja je zapravo posijano sjeme koje će grupa tehnoloških profesionalaca nastaviti zalijevati, njegovati, kako bi se proširilo u velike grane po cijelom svijetu i donijeti obilat plod na dobro cijelom svijetu. Naravno, naša vrata su otvorena svima onima koji se prepoznaju kao dijelom ove grupe te ih pozivamo da nam se priključe i ove godine.

Statistike za prosinac 2024.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 75 000
Broj svećenika koncelebranata: 1700 (54 dnevno)

U protekloj 2024. godini podijeljeno je ukupno 2 009 000 sv. pričesti, a na sv. misama je koncelebriralo 47 883 svećenika.

Članovi SKAC-a Osijek u Međugorju: ‘Susret sa živim Bogom i mir, tako doživljavamo Međugorje’

Doček nove godine u Međugorju je poseban i mnogima nezaboravan. Ne samo hodočasnici koji u danima pred Silvestrovo pristizu u Međugorje, nego i nama koji ih možemo susretati u tim danima.

Skupina mladih, njih 60-tak, svi članovi SKAC-a Osijek boravili su u ovome mjestu mira i molitve na prijelazu iz stare u novu godinu, a pratio ih je njihov duhovnik p. Ike Mandurić. Susreli smo ih pri povratku s hodočašća na brdo Križevac. Sunce im je ugrijalo lica, a neki od njih pjevali su duhovne pjesme. Marina Perak i Monika Barat kazale su kako upravo idu u pension na ručak, a onda slijedi priprema za sudjelovanje u večernjem molitvenom programu u crkvi sv. Jakova, te kasnije klanjanje i sveta misa s kojom će se dočekati Nova godina, odnosno svetkovina Marije Bogorodice. Na taj blagdan planiraju poći na Brdo ukazanja – Gospi Kraljici Mira.

Nasmijana Marina ističe kako je ovo četvrti dolazak u Međugorje u organizaciji SKAC-a Osijek: „Inače, mi iz SKAC-a Osijeka imamo tradiciju da uvijek godinu završimo zahvalom Gospi, a ujedno i da započnemo novu godinu s Njom.“

Pitali smo kakva su im iskustva molitvenog dočeka nove godine u Međugorju. Marina kaže „tu se najlakše mogu odvojiti od svijeta i stvarno doživjeti Božju prisutnost i nekako „resetirati“ da tako kažem, napuniti da budem spremna za dalje kad se vratim u svakodnevnicu koja je često i zahtjevna i svakakva. Ovo mi je kao mjesto mira gdje mogu propitivati svoje postupke, stvari, odluke i uvijek vrlo rado dođem tu ne samo za Novu godinu.“

Dragan Soldo

Monika dodaje „meni je ovo treći put kako sam za doček nove godine u Međugorju sa SKAC-om iz Osijeka. Paše mi ovo zajedništvo koje ima raznolikost, a također u tom zajedništvu se opet nađe i vrijeme za tišinu i neku svoju osobnu obnovu kroz program koji SKAC nudi“.

Naše su sugovornice kazale kako su članovi SKAC-a Osijek u proteklih godinu dana imali puno lijepih duhovnih i volonterskih programa, stoga Marina naglašava zahvalnost Gospodinu za 2024. godinu. „Jako puno toga se događalo od naših programa koje imamo, 3D formacija, naš volonterski centar koji provodi jako puno volonterskih akcija tijekom cijele godine, tu je i naš Ljetni kamp na Pašmanu, ali i hodočašća, ne samo Međugorje, išli smo i Poljsku, bude raznoliko i puno se toga događalo. Jednostavno ne stignemo to sve sagledati i onda zapravo ovdje u Međugorju sve to sagledamo i stvarno možemo sa zahvalnošću doći ovdje i reći hvala Gospodinu za sve to što smo mogli činiti“.

Nije izostalo naše pitanje o Međugorju, odnosno kako bi jednom rečenicom ili s nekoliko riječi opisali ovo mjesto. „Meni prvo padne na pamet – susret sa živim Bogom“, kazala nam je Monika. A objašnjavajući po čemu je taj susret poseban kaže „kroz sakrament ispovijedi i naravno kroz svetu misu“. Marina dodaje isto „susret sa živim Bogom, jednostavno kao da su nam tu naša osjetila malo više izoštrana, možda ga bolje prepoznamo i čujemo. Isto tako mir, jednostavno u ovom mjestu to osjetimo u srcu“. Čast nam je bila dio članova SKAC-a Osijek ugostiti i u našim radijskim prostorijama, gdje su imali priliku vidjeti odakle do njih dolazi radijski glas iz Međugorja.

U 2024. godini u Međugorju podijeljeno 2.009.000 svetih pričesti

U protekloj 2024. godini u Međugorju je podijeljeno ukupno 2.009.000 svetih pričesti, a na svetim misama je koncelebriralo 47.883 svećenika.

Prema broju podijeljenih svetih pričesti za koje se statistika vodi od 1986. godine, godina za nama bila je druga. Više svetih pričesti podijeljeno je samo 2011. godine, kada se proslavljala trideseta obljetnica ukazanja, dok je broj svećenika koji su koncelebrirali i slavili mise u Međugorju rekordan od kada se vode ove statistike.

U godini pred nama također se u Međugorju očekuje veliki broj hodočasnika, a pridonijet će tome sigurno i Nota 'Kraljica Mira' o duhovnom iskustvu Međugorja Dikasterija za nauk vjere.

Ovi statistički podatci bili su i tema konferencije za novinare o duhovnom iskustvu Međugorja održane 19. rujna 2024. godine u Tiskovnom uredu Svete Stolice na kojoj je objavljeno kako je Međugorje dobilo status 'Nihil obstat', a na njih se osvrnuo ravnatelj uredništva Dikasterija za komunikaciju Andrea Tornielli.

„Bez obzira na različite procjene, sa sigurnošću se može reći da je Međugorje jedno od najposjećenijih marijanskih mjesta, unatoč problema s prometom, jer do njega nije lako doći. To je ujedno jedan fenomen i jedna pobožnost raširena po cijelom svijetu, među mnogima koji nemaju priliku tamo hodočastiti.“

Dva su zanimljiva statistička podatka. Prvi se odnosi na broj podijeljenih pričesti u župi i u mjestima vezanim uz ukazanje, kojih je od siječnja 1985. do lipnja 2024. bilo 47.413.740.

Dok je broj svećenika koji su koncelebrirali u Međugorju od prosinca 1986. do lipnja 2024. godine bio 1.060.799. Budući da se mnogi svećenici koji odu u Međugorje obično tamo i vraćaju, a u taj broj od milijun svećenika ulazi i broj koncelebranata podijeljen po mjesecima u tom vremenskom razdoblju koje sam naveo, po svojoj prilici mnogo je onih koji su više puta prebrojani“, kazao je Tornielli pa iznio i rezultate jedne znanstvene studije o tome zašto hodočasnici dolaze u Međugorje.

„Ovo su razlozi koji motiviraju hodočasnike: za njih 38% traženje duhovne utjehe, za njih 23% traženje zahvale za sebe ili druge, za njih 11,7% zahvalnost za primljene milosti, za njih oko 17% zbog potrebe za doticajima sa svetim odnosno njih 15% zbog poziva. Onih koji su to učinili jednostavno iz znatiželje je svega 5,6%.“

Hodočasnici su vjernici koji na vrh svojih idealnih prioriteta stavljaju one vezane uz zadovoljenje potreba drugih (53,3%) te obranu i poštovanje života u svim njegovim oblicima (51,4%)“, dio je podataka koje je iznio Tornielli, uz naglasak kako „velika većina onih koji se vrate u Međugorje primjećuju promjenu

u svom životu“. Apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli jedne prilike se u intervju za Radiopostaju Mir Međugorje osvrnuo na svoj susret s papom Franjom kojemu je govorio o razlozima dolaska tolikog broja hodočasnika u Međugorje.

„Kada sam ga susreo (16. siječnja 2023. op. a.), pitao me kakav je moj život u Međugorju i kakav je život u Međugorju inače? Predstavio sam Svetome Ocu ono što sam tijekom jedne godine ovdje vidio. Rekao sam Svetome Ocu da osobe dolaze iz cijelog svijeta i to s jednim jedinim ciljem, a to je da bi molili, molili, molili. U ovome mjestu osobe susreću milost, a milost susreće osobe koje tu dolaze i onda se one uzdižu, ponovno ulaze u jedan novi život, život koji se mijenja. I jednostavno započete ovu želju za obraćenjem u sakramentu pomirenja. Djevica Marija je vrlo nazočna u ovom mjestu. Papa je bio zadovoljan, jako zadovoljan činjenicom da se u ovom mjestu moli, moli i moli“, kazao je nadbiskup Cavalli.

Velimir Begić

U Međugorje iz Posušja pješice hodočastili više od 330 puta

Ovih smo dana u Međugorju susreli Franu Bakulu i Ljubu Tomića, dvojicu prijatelja koji godinama u Gospino mjesto hodočaste pješice iz Posušja. Frano je suprug i otac četvero odrasle djece. Živi sa suprugom i sestrom u Posušju. Do Domovinskog rata to su bila uglavnom hodočašća na koja je u Međugorje išao pješice sam ili s nekim od obitelji. A kada je započeo rat, započeo je hodočašće sa sedmoricom prijatelja.

„Kada je počeo Domovinski rat, onda se nas sedam muškaraca jednostavno dogovorilo da treba ići često, ističe Frano i dodaje: „hvala dragom Bogu koji nam je dao snage i poziva i tu milost da smo mogli ići svaki mjesec bar po jedan put. U Gospinim mjesecima, svibnju i listopadu išli su i po dva puta mjesečno. Bio je to put dug 52 kilometra, koji su prelazili, ovisno o vremenskim uvjetima za otprilike dvanaest sati.“

Kad bi stigli u Međugorje radost je bila velika svjedoči Frano i dodaje: „Hvala dragom Bogu, radost nastaje, ali neka Božje pomoći. Ja kad bi polazio, prvi korak koji bih napravio, rekao bih Bože ti znaš koliko ja ne mogu, a ti sve možeš. Tako da nikad, nikad, dragom Bogu hvala, nikakav problem nije bio u putu. Da sam izgubio snagu, da nisam mogao“. Uspit su molili Gospinu kronicu, susreli divne ljude koji su im nudili okrepju. Frano je istaknuo da su ta hodočašća, njih više od 330 iz Posušja u Međugorje, u njegov život donijela puno radosti, veselja i mira. Iako je u 75. godini života, zadnji put je išao na hodočašće sa zetom na

Dušni dan prošle godine.

Ljubo Tomić je prvi put došao u Međugorje pješice u devetom mjesecu 1982. godine.

„Sjećam se, ne samo što je to bilo prvo, već je bilo pomalo čudnije od svih ostalih hodočašća kasnije“, istaknuo je Ljubo. Kad sam došao u tzv. JNA početkom sedmog mjeseca 1981. godine, nisam još bio ni čuo, odnosno nije se još bio proširio glas o ukazanju. Nije se ni pričalo, jer se nije ni smjelo, ali to se sve tiho prenosilo. I kad sam došao u Podgoricu, gdje sam bio na odsluženju vojnog roka, ubrzo sam bio pozvan na obavijesni razgovor kod tzv. sigurnjaka, koji me tako ispitivao, gdje je otac, gdje su braća, gdje živiš, da bi mi na kraju postavio pitanje što je to kod vas, kako se to Gospa ukazala, šeta. I nekako mi se čini da je tada u meni pala odluka da ću čim dođem kući, hodočastiti u Međugorje. I tako je i bilo“, ispričao nam je Ljubo, koji je prvi put pješice otišao u Međugorje oko blagdana Male Gospe 1982. godine. Svjedoči kako se tih prvih godina hodočašća osjećala posebna radost i ushićenje. Ljubo je nastavio hodočastiti pješice iz Posušja u Međugorje i nakon te 1982. godine, posebno u Domovinskom ratu, kada se na poseban način molilo za mir i prestanak rata. Inicijator hodočašća za mir bio je pokojni Mladen Kraljević. Stvorena je grupa hodočasnika koji su redovito hodočastili pješice iz Posušja, a kojima su se pridruživali ljudi iz drugih hercegovačkih mjesta.

Vedrana Vidović

Završen foto natječaj „Idi, napravi moje jaslice“

S veseljem objavujemo pobjednike drugog po redu foto natječaja „Idi, napravi moje jaslice“, koji je organizirala Radiopostaja MIR Međugorje, a u kojem su sudjelovali mnogi kreativni sudionici. Ovaj projekt nastavlja poticati obitelji, zajednice i pojedince da kroz izradu jaslica obнове božićnu tradiciju i promišljaju o velikom misteriju Božića.

Na temelju glasovanja, u kojem je sudjelovalo mnoštvo ljudi putem društvenih mreža Radiopostaje MIR Međugorje, proglašeni su sljedeći pobjednici:

Prvo mjesto i nagrada putovanja u Italiju, dar G tour Međugorje, odlazi Nikolini Kožul iz Širokog Brijega. Nikolina je svojom kreativnošću i inspiracijom osvojila prvo mjesto, a sada ima priliku posjetiti grad po svom izboru u Italiji.

Drugo mjesto i nagrada sponzora Elmex Ljubuški pripala je Josipu Konjariku.

Treće mjesto i nagrada sponzora Podrumi Andrija odlazi Valentini Kefelja.

Svi sudionici, kao i njihovi radovi, zaslužuju pohvalu za svoj trud i angažman u stvaranju jaslica koje su, kao što i sam projekt sugerira, više od običnih ukrasa – one su poziv na duhovno promišljanje, povezanost s tradicijom i središte božićnog vremena.

Ove godine, natječaj je privukao mnogo kreativnih prijava, čime se još jednom potvrdila važnost očuvanja tradicije jaslica. Zahvaljujemo svim sudionicima, te pozivamo sve da i slje-

deće godine sudjeluju u ovom lijepom projektu, kako bi se i dalje širila poruka Božića i ljubavi prema Kristu.

Čestitamo pobjednicima i svim sudionicima, te im želimo blagoslovljen i miran početak nove godine!

Fra Bernardin (Robert) Škunca

Član Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri fra Bernardin (Robert) Škunca, OFM, preminuo je u nedjelju 22. prosinca 2024. u 88. godini života, 68. godini redovništva i 61. svećeništva.

Svečanim sprovodnim slavljem ispraćen je na gradskom groblju Lovrinac u Splitu, u petak 27. prosinca 2024. Sprovod je predvodio provincijalni ministar fra Tomislav Šanko uz prisutstvo braće iz Provincije sv. Jeronima, brojnih svećenika, rodbine i prijatelja fra Bernardina.

Fra Bernardin Škunca rođen je 1937. od oca Ante i majke Marije rođene Šonje, u Novalji na otoku Pagu. Od malih nogu, u obitelji s jedanaestero braće i sestara, prožetom duhovnim i katoličkim vrijednostima, osjetio je poziv za redovnički život. Kao dječak je majci izjavio: „Ja ću biti fratar“, što je izazvalo radost u obitelji koja je već imala tri franjevca.

Svoje školovanje započeo je na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zadru. Fra Bernardin je obukao habit na Košljunu 11. kolovoza 1955., a nakon novicijata dao je prve zavjete 12. kolovoza 1956. Svečane zavjete položio je 15. kolovoza 1959., čime je u potpunosti predao svoj život službi Bogu.

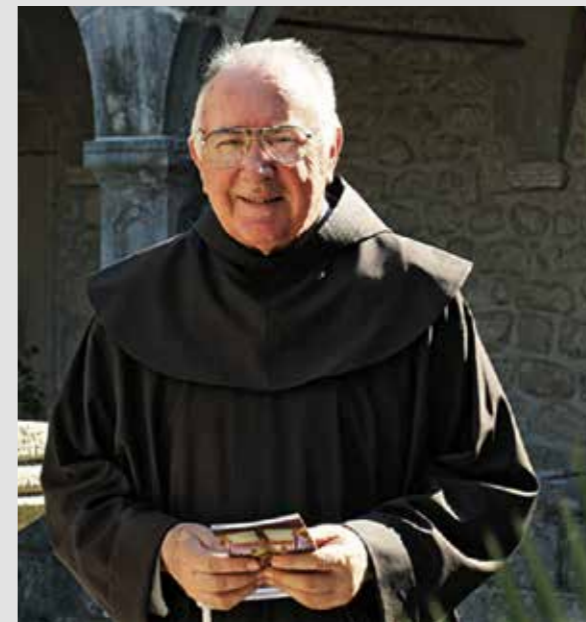
Unatoč poslijeratnim oskudicama i ozbiljnoj plućnoj bolesti, koja je dovela do liječničkih prognoza da neće doživjeti mladu misu, fra Bernardin je ustrajnošću i molitvom završio studij teologije u Makarskoj te diplomirao na Teološkom fakultetu u Ljubljani. Fra Bernardin Škunca zaređen je za svećenika 15. travnja 1963. u Makarskoj po rukama nadbiskupa Frane Franića. Mladu misu proslavio je u rodnoj Novalji na staroslavenskom jeziku.

Nakon ređenja, fra Bernardin je nastavio svoje obrazovanje u Francuskoj. Magistrirao je pastoralnu liturgiju na Katoličkom institutu u Parizu, a doktorirao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom boravka u Francuskoj, produbio je svoje znanje iz liturgije i sakralne umjetnosti, što je kasnije prenio na svoje studente i vjernike te primjenjivao svoja saznanja svom pastoralnom i akademskom radu.

Cijeli život borio se s bolešću, koju je nazivao „posebnom odgojiteljicom“ jer ga je naučila disciplini i ustrajnosti. Službu svećenika obavljao je s ljubavlju, ostavljajući dubok trag među vjernicima i zajednicama kojima je služio. Tijekom Domovinskog rata bio je aktivan u Zadru,

gdje je pokrenuo emisiju „Mir i dobro“ na lokalnom radiju, pružajući utjehu ljudima u skloništima.

Fra Bernardin je bio profesor liturgije i sakralne umjetnosti na više institucija, uključujući Teologiju u Splitu i Visoku teološko-katehetsku školu u Zadru. Predavao je i liturgijsku duhovnost na Institutu za kršćansku duhovnost u Zagrebu te predmet „Kultura duha“ na Sveučilištu u Zadru. Njegova predavanja odražavala su duboku ljubav prema liturgiji i umjetnosti, koju je naslijedio iz obitelji i pretočio u svoja djela.

U provincijskoj zajednici obavljao je službu provincijalnog ministra od 1997. do 2006. odnosno u dva mandata.

Kao plodan autor, fra Bernardin je napisao brojna djela. Njegov roman Mirotvorac u Bolonji nagrađen je godišnjom Nagradom za književnost i umjetnost August Šenoa Matice hrvatske 2008. godine. Također, autor je djela Franjo Asiški skladatelj Božje ljepote, Ispovijesti Franje Asiškog, Svetost kao pjesma, te Vjeroopoj Riječi: Roman esej o fra Bonaventuri Dudi, koje je ujedno i njegovo posljednje pisano djelo. Uspješno je znao spojiti duhovnost, povijest i umjetnost, ostavljajući značajan doprinos na tim područjima.

Fra Bernardin je bio jedan od osnivača i četrnaest godina pročelnik Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral Hrvatske biskupske konferencije sa sjedištem u Zadru. Također je bio glavni urednik liturgijsko-pastoralnog časopisa Živo vrelo. Njegov rad u HILP-u značajno je pridonio razvoju liturgijskog pastoralna u Hrvatskoj.

Kao vicepostulator, fra Bernardin se zalagao za proglašenje blaženim fra Ive Perana, čija ga je duhovna veličina nadahnula od početka franjevačkog života. Aktivno je sudjelovao i u promociji kauze fra Bernardina Sokola, dajući doprinos očuvanju franjevačke baštine.

Za svoj rad fra Bernardin je primio brojna priznanja, među kojima Povelju počasnog građanina Grada Novalje za duhovno i umjetničko stvaralaštvo te za izuzetan doprinos razvoju kulture Novalje 2012., Nagradu za životno djelo Grada Zadra 2014. i titulu počasnog građanina Kaštela. Bio je jedan od inicijatora

studija Kršćanstvo i kultura duha u Zadru, pridonoseći razvoju humanističkih i teoloških znanosti u Hrvatskoj.

Svoje posljednje dane fra Bernardin je proveo u Splitu, na Poljudu, u Samostanu sv. Ante. Unatoč bolesti, neumorno je pisao i radio. Preminuo je 22. prosinca 2024. u splitskoj bolnici nakon pogoršanja zdravstvenog stanja. Sa šezdeset i jednom godinom svećeničkog rada, koje je proslavio 2023., fra Bernardin Škunca ostavio je neizbrisiv trag u duhovnom, znanstvenom i kulturnom životu.

Ivano i Anđelo Čilić

„Učitelju — gdje stanuješ?“ Reče im: „Dodite i vidjet ćete“ Pođoše dakle i vidješe gdje stanuje i ostadoše kod njega onaj dan. (lv 1,38-39)

Dom Gospodinov krase dva prekrasna anđela, otrgnuta ovom svijetu i svojim voljenima. Zavlada je tuga, bol je neizreciva.

Ostala je nada da će ljubav biti svjetlost najbližima.

Dragi mali anđeli Ivano i Anđelo, počivajte u miru Božjem!

Draga naša kolegice Ivana, Nenade i Hrvoje primite našu iskrenu sućut!

Radiopostaja Mir Međugorje
Informativni centar Mir Međugorje
Glasnik mira

Molite

da bi mir zavladao u svakom srcu

Poruka, 25. prosinca 2024.

„Draga djeco! Molite, molite, molite da bi mir zavladao u svakom srcu i prevladao nad svakim zlom i nemirom. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“

„Molite, molite, molite da bi mir zavladao u svakom srcu i prevladao nad svakim zlom i nemirom.“

Zašto trebamo moliti?

Molitva ima mnogo dimenzija. Gospa nam otkriva jednu važnu: Molitva služi miru, da mir zavladao i prevladao. Dakle, molitva je važna za mir, djeluje na mir. O molitvi ovisi mir.

Kad se Gospa služi riječima „zavladati u“ i „prevladati nad“, ima pred očima zlo koje isto želi zavladati i prevladati. Evo nekoliko primjera:

„Pitate se: zašto ovolike molitve. Okrenite se, draga djeco, i vidjet ćete koliki je grijeh zavladao ovom zemljom.“ (13. 9. 1984.)

„Nemir je zavladao u srcima i mržnja vlada svijetom.“ (25. 11. 2001.)

„... Sotona vlada i želi uništiti vaše živote i zemlju po kojoj hodate.“ (25. 3. 2020.)

Gospa najprije želi „da molitva prevlada u (našim srcima u svakom trenutku.“ (2. 5. 1985.) Molitva je *srcem* ako u određenom trenutku *prevlada* nad nečim drugim što se nudi (gledanje televizije i sl.), što je znak da je srce raspoloživo, otvoreno za molitvu i da je čovjek spreman Bogu prepustiti vrijeme i prvenstvo.

Nadalje, Gospa želi da mir i ljubav zavladaju u našem srcu i prevladaju, pobijede zlo i nemir. Ono što je jače, to će zavladati i prevladati, a potom upravljati nama, našim mislima, riječima. Ono što je u nama jače oblikovat će naše gledanje i slušanje, naše misli i stavove.

Čovjek koji ne može oprostiti pravi je slijepac koji ne shvaća da stvarnost nije takva kakva mu se predstavlja. Ne vidi da se dao zarobiti i zaplesti u mreže zla koje su u njegovoj nutrini. Rob je mržnje koja u njemu vlada. Suradnik je zla koje djeluje skriveno. Zbog toga Kraljica mira ovako upozorava: „Budite jaki u molitvi i s križem u rukama molite da vas zlo ne upotrijebi i ne pobijedi u vama.“ (25. 3. 2015.)

Kad mir i ljubav zavladaju u našim srcima, onda će oni prevladati „nad svakim zlom i nemirom“ oko nas. Zato Gospa želi da molimo kako bi mir i ljubav ojačali u nama te kako bismo potom mogli pobijediti svako zlo. Molitva dakle služi jačanju mira i ljubavi u nama.

A sada s teorije krenimo u praksu i počnimo moliti.

Nećemo se pokajati

U tri poruke Gospa govori da se ne ćemo pokajati ako molimo na njezine nakane. Najprije, to vrijedi za nas koji molimo:

„Molite, ne ćete se pokajati. Bog će vam dati darove kojima ćete ga slaviti do kraja svoga ovozemnog života.“ (2. 6. 1984.)

Zatim, to vrijedi za nas i za našu djecu:

„S velikom radošću u svom srcu zahvaljujem vam na svim molitvama koje ste ovih dana prikazali na moje nakane. Znajte, dječice: ne ćete se pokajati ni vi ni vaša djeca. Bog će vas nagraditi velikim milostima i zaslužiti ćete život vječni.“ (25. 6. 2006.)

I na koncu, u poruci od 1. 1. 2024. to vrijedi za tri generacije: za nas koji molimo, za našu djecu i za našu unučad:

„Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu, što ste molili na moje nakane. Ne ćete se pokajati ni vi, ni vaša djeca, ni djeca vaše djece.“

Zašto Gospa želi da molimo na njezine nakane baš na Novu godinu? Možda zato što na Novu godinu donosimo nove odluke za sljedeću godinu, planiramo, imamo posebne namjere i nakane? Možda radi toga naša Majka želi da njezine nakane u sljedećoj godinu postanu i naše?

Zašto se nećemo pokajati ako molimo na Gospine nakane?

Najprije, zašto bismo se mogli kajati? Kajat ćemo se što nismo molili na Gospine nakane. Kada? Kad dođemo na cilj, kad vidimo učinke i shvatimo zašto je Gospa to od nas tražila.

Naime, neki od nas misle da je uzaludno moliti, da molitva nema učinka, jer ne vide ispunjenje molitve. Vide samo ovo sada i ovdje pa im se molitva čini beskorisnom. Ispunjenje molitve ćemo možda vidjeti za vrijeme ovozemaljskog života, a najviše toga tek u vječnosti.

Iz ovoga učimo: Da trebamo vjerovati. Molitva pretpostavlja vjeru. Vjerujemo našoj Majci što nam govori! Vjerujemo da će biti onako kako Gospa želi da bude! Nećemo se pokajati! I ovdje Gospa govori iz svoga iskustva. Kad su se susrele u velikoj radosti, Elizabeta je uskliknula: „Blažena ti što povjerala da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!“ (Lk 1, 45)

Zašto je važnije i snažnije vjerovati nego vidjeti učinke?

Jer u vjeri raste naše povjerenje u Boga. U vjeri se predajemo Bogu, oslanja-

mo se na Njega, naš odnos postaje prisniji. A to je najvažnije od svega. Zato je Isus rekao apostolu Tomi: „Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!“ (Iv 20, 29)

Sv. Terezija od Djeteta Isusa tvrdi: „Čovjek Bogu nije mio zbog svojih krjeposti i zasluga, nego zbog neograničenoga povjerenja koje polaže u Božje milosrđe.“ I na drugom mjestu: „Ono što Boga ranjava i pogađa ravno u srce, to je naš nedostatak povjerenja.“

Iz Gospina poziva na molitvu učimo: Naša molitva imat će dobrih posljedica, bolje rečeno plodova za našu djecu i za unučad. Dakle, ne samo za nas nego i za druge koji će doći nakon nas. Ne ćemo se pokajati što smo molili. Naprotiv, bit ćemo sretni što smo to činili. A vjerojatno ćemo se kajati i bit će nam žao ako nismo molili na Gospine nakane. Bit će nam žao što nismo vjerovali, što smo mislili samo na sebe i što su neke beznačajne stvari bile važnije od molitve.

Iz ovoga zaključujemo još nešto: Koliko smo mi važni! Koliko je važna naša molitva! Koliko nas Gospa smatra važnima! Zar ćemo to povjerenje prokockati?

Nadalje, učimo: Dobro je moliti na Gospine nakane. Ne samo na svoje nakane, ne samo da se ispune naše želje.

Zašto?

Jer Gospa želi da se i mi uključimo, da i mi djelujemo, da budemo aktivni. Drugo, kad molimo na Gospine nakane, ne mislimo na sebe, a to nas oslobađa od nas samih. Današnji čovjek je jako zarobljen sobom, kruži oko sebe, a to ga zarobljava i ne raste. I ne samo da pojedinac ne raste nego se zbog sebičnosti ne širi ljubav oko nas. Ako je pojedincu jedino važno da on uživa, da je njemu dobro, onda ga nije briga za druge, ne zanima ga što se drugima događa, a to unosi hladnoću u odnose i ima teške posljedice za razvoj i napredak društva. Jer što nam koristi što naše društvo raste u tehnološkom smislu, ako su naši odnosi hladni, ako nema ljubavi? Što nam koristi što smo sve bliže Marsu, ako smo sve dalje jedni od drugih i od Boga?

I na koncu, pozivom da molimo na njezine nakane Gospa želi da budemo jedna obitelj, Ona naša majka, a mi njezina djeca. Jer kad smo zajedno, možemo puno dobrog učiniti. Naravno, samo ako vjerujemo Gospi.

Draga braćo i sestre, draga djeco Marijina, molimo na nakane naše nebeske Majke! Vjerujemo da se nećemo pokajati zbog toga. Bit ćemo sretni što smo izdvojili neko vrijeme za molitvu, što smo bili Gospini suradnici na spasenje svijeta.

Prisjetimo se, Gospa nas poziva da molimo na njezine nakane:

„Pozivam vas da se odlučite moliti na moje Nakane.“ (25. 7. 1993.)

Koje su Gospine nakane?

„Danas vas molim da prestanete s ogovaranjem i da molite za jedinstvo župe.“ (12. 4. 1984.)

„Sve molitve molite za otvaranje grješnih srdaca.“ (18. 4. 1985.)

„Molite ovih dana još više za obraćenje grješnika.“ (2. 8. 1984.)

„Posebno vas pozivam da molite za sve one koji su daleko od Boga da bi se obratili.“ (25. 8. 1989.)

„Danas vas želim pozvati da iz dana u dan molite za duše u čistilištu.“ (6. 11. 1986.)

„Posebno, dječice, molite za one koji još nisu upoznali ljubav Božju i ne traže Boga Spasitelja.“ (25. 11. 2004.)

„Posebno vas pozivam da molite na moje nakane, tako da vas mogu prikazati mom Sinu Isusu, te On preobrazi i otvori vaša srca ljubavi. Kad budete imali ljubav u srcu, u vama će vladati mir.“ (25. 7. 2004)

„Radujem se s vama i pozivam vas na molitvu. Dječice, molite na moju nakanu. Potrebne su mi vaše molitve, kojima vas želim približiti Bogu. On je vaše spasenje.“ (25. 9. 1994.)

„Danas vas pozivam da molite za mir.“ (25. 7. 1991.)

„Danas kao nikad vas pozivam da molite za mir, mir u vašim srcima, mir u vašim obiteljima i mir u cijelom svijetu, jer sotona želi rat, želi nemir, želi srušiti sve što je dobro.“ (25. 3. 1993.)

Pomoli se:

Gospodine Bože, ne molim te za sebe nego na Gospine nakane, da se ostvare Tvoji i Njezini planovi mira u svijetu...

Nastavi moliti na Gospine nakane (krunicu...), prikaži svetu misu na Gospine nakane, žrtvuj se u nečemu s nakanom: za Gospu i njezine nakane, posti na Gospine nakane...

Framaš

Priroda i životni ritam

fra
Marinko
Šakota

„Pozivam vas ponovno na molitvu. Nemate isprike da trebate više raditi, jer priroda još spava dubokim snom. Otvorite se u molitvi.“ (25. 1. 1999.)

Neki se pitaju ne pretjeruje li Gospa s tim „ponovnim“ pozivima na molitvu? Zašto od nas stalno zahtijeva molitvu? Zar ne trebamo i raditi?

„Sve ima svoje vrijeme“ (17. 10. 1985.), uči nas Gospa. Priroda, koja ima svoj ritam, primjer je toga: Zimi spava „dubokim snom“, u proljeće se budi, ljeti raste i sazrijeva, u jesen donosi plodove. I mi ljudi bismo trebali tako živjeti – u ritmu. A taj ritam obilježavaju molitva i rad.

Stalnim pozivima na molitvu mogli bismo pomisliti da Gospa od nas traži nešto posebno, nesvakidašnje, no zapravo ona samo želi da budemo normalni, prirodni, to jest da živimo po Božjoj zamisli – u ritmu.

A mi? Živimo li u ritmu? Ako zabravljamo i izostavljamo molitvu i samo radimo, ne živimo u ritmu, a ako nismo u ritmu, nismo više prirodni, normalni. Pozivajući nas na molitvu Gospa nas ispravlja i želi vratiti u pravi ritam.

Što molitva predstavlja u tom ritmu? Znamo što znači raditi, no koji je smisao molitve?

Mogli bismo pomisliti da je to vrijeme odmora, ne-rada. No molitva nije tek suprotnost radu, kao pauza, kao ne-radno vrijeme. Molitva nije stanka, jer stanka od rada služi radu. Molitva pak ima smisao u sebi. Tek u molitvi čovjek može otkriti i sačuvati svoje dostojanstvo. Tek tako ostaje džentlmen, kako kaže J. H. Newman. Bez molitve čovjeka se svodi samo na „radnika“, samo na proletera, čovjekov svijet samo na „svijet rada“, a život na „radne i ne-radne dane“.

U molitvi čovjek otkriva tko je, shvaća da nije radnik već su-radnik Božji. Bog ga je htio, stvorio i za vječnost ga želi. U molitvi spoznaje da mu je život i sve stvoreno Bog besplatno darovao, da ga bezuvjetno ljubi, da je dragocjen u Božjim očima, da je toliko vrijedan i važan da ga je Bog upisao u dlan svoje ruke. Od te pozadine polazeći čovjek nastavlja Božje djelo, su-rađuje sa Stvoriteljem. I tako rad dobiva svoj pravi smisao.

Mi kršćani molimo i slavimo euharistiju, i to nedjeljom, jer nedjelja, Dan Gospodnji, čini čovjeka čovjekom, džentlmenom. U nedjeljnom euharistijskom slavljenju čovjek postaje svjestan svoga dostojanstva koje mu Bog daje. Sa sviješću tog dostojanstva „uistinu dostojno je i pravedno“ zahvaljivati Bogu, Stvoritelju i Spasitelju. Zato nedjelja nije samo ne-radni dan, ne samo dan odmora - jest i to(!) - nego puno više.

Sad se postavlja pitanje: Zašto ne molimo? Koji je razlog i uzrok da samo radimo, da nemamo vremena za molitvu? Zašto uvijek nalazimo isprike za izostavljanje molitve? Jesu li naše isprike da ne molimo opravdane?

Gospa nam otvara oči: „Nemate isprike da trebate više raditi, jer priroda još spava dubokim snom.“ (25. 1. 1999.) Gospa nipošto ne želi reći da je važna samo molitva, a da ne trebamo raditi. Ona nikad nije protiv rada. Ona naprotiv kaže: „Prestali su radovi. Šada se posvetite molitvi.“ (1. 11. 1984.) Štoviše, kao sliku rada na srcu predočava tjelesni rad: „Radite na svojim srcima kao što radite na njivama.“ (25. 4. 1985.)

Mi kršćani molimo i slavimo euharistiju, i to nedjeljom, jer nedjelja, Dan Gospodnji, čini čovjeka čovjekom, džentlmenom. U nedjeljnom euharistijskom slavljenju čovjek postaje svjestan svoga dostojanstva koje mu Bog daje. Sa sviješću tog dostojanstva „uistinu dostojno je i pravedno“ zahvaljivati Bogu, Stvoritelju i Spasitelju. Zato nedjelja nije samo ne-radni dan, ne samo dan odmora - jest i to(!) - nego puno više.

I za Isusa je rad jako važan. Kao sin drvodjelje (Josipa), i sam je vjerojatno radio i pomagao svome ocu. U opisima Kraljevstva nebeskoga često rabi slike radnika: Sijač radi na njivi, sije sjeme, čovjek gradi kuću na stijeni... Štoviše, Isus potiče rad i razvijanje talenata. Zbog svog truda svaki radnik zaslužuje plaću: „Ta vrijedan je radnik plaće svoje“ (Lk 10, 7) U Isusovu duhu razmišljajući Pavao je toliko protiv nerada i neradnika da se usudio reći: „Tko ne će radi, neka i ne jede.“ (2 Sol 3, 10)

Rad je važan i nužan, no Gospa upozorava na sljedeći problem: „Ovih dana malo molite, a mnogo radite. Zato molite!“ (5. 7. 1984.) Nije problem u tome što radimo, nego u tome što malo ili nikako molimo. Nismo postigli ravnotežu, ne živimo u ritmu. „Ja, vaša Maj-

ka, kažem vam da malo molite.“ (9. 6. 1984.) „...Ima dosta i onih koji ne mole u samoj župi, i moje je srce žalosno.“ (4. 10. 1984.)

Pozivom na molitvu Gospa želi da i naš rad dobije pravi smisao, a bez molitve ga ne može imati: „Trčite, radite, skupljate, a bez blagoslova. Vi ne molite!“ (25. 12. 2008.) Ovdje u našoj misiji u St. Gallenu u jednoj obitelji umrla je žena, prilično mlada. Muž mi kaže: „Mi nismo išli u crkvu. Mi smo samo radili. Napravili smo dvije kuće u Hrvatskoj.“ Ništa nisam odgovorio, jer nije to bio trenutak za pouku. Mislio sam da će njemu i djeci sama smrt njegove supruge odnosno majke otvoriti oči i potaknuti ih na promjenu. No to se nije dogodilo.

U molitvi čovjek otkriva tko je, shvaća da nije radnik već su-radnik Božji. Bog ga je htio, stvorio i za vječnost ga želi. U molitvi spoznaje da mu je život i sve stvoreno Bog besplatno darovao, da ga bezuvjetno ljubi, da je dragocjen u Božjim očima, da je toliko vrijedan i važan da ga je Bog upisao u dlan svoje ruke. Od te pozadine polazeći čovjek nastavlja Božje djelo, su-rađuje sa Stvoriteljem. I tako rad dobiva svoj pravi smisao.

Gospa želi da živimo cjelovito, da molimo i radimo, da oboje uskladimo. Tako će naš rad, zapravo naš život dobiti pravi smisao: „Danas vam želim reći da prije svakog posla molite i s molitvom završavate svoj posao. Ako tako budete činili, Bog će blagosloviti i vas i vaš rad.“ (5. 7. 1984.) Rad i molitva trebaju biti povezani, isprepleteni, ali naravno uvijek sa sviješću o prvenstvu: „U svom radu i svagdanjem životu stavite Boga na prvo mjesto.“ (25. 12. 1987.)

Početak je nove godine. Trebamo se otrijezniti i pogledati! Jedino Bog želi čovjeku istinsko dobro. Kako komunistizam tako i kapitalizam manipuliraju njime. Sveta su ga na nebitnog čimbenika koji nema vrijednost u sebi već u učinku, u tome koliko je uradio. Kako se vrijednosti dovedu do apsurdna kada čovjek apsolutizira rad, pokazuje natpis na ulazu u Auschwitz: 'Arbeit macht frei!' (Rad oslobađa)

No zar i drugi moto, onaj kapitalistički, 'Vrijeme je novac', ne oduzima dostojanstvo današnjem čovjeku? Zar je čovjek netko samo ukoliko je sposoban za rad i pri tom efikasan i koristan? Kako ćemo shvatiti tko je čovjek, koji je smisao njegova života, što je ispravno, a što nije, što trebamo mijenjati, ako ne molimo?

Može li se čovjek zvati čovjekom, ako samo radi? Kakav je to život bez molitve, a to znači bez pravog ritma, dostojna čovjeka? Nije li priroda primjer kako bismo trebali?

„I svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze“ (Iv 1, 5)

Krešimir Miletić

Kršćanin se često može naći u napasti da se njegova pažnja zaokupi promatranjem ili razmišljanjem o negativnostima koje nas okružuju. A njih nikada ne manjka. I tada se, malo pomalo, u čovjekovo srce uvuče negativistička crta razmišljanja koja se na kraju očituje u pesimizmu ili malodušju. Znamo reći kako su tada te osobe mračne, ispunjene tamom. Pesimizam i malodušje logičan su rezultat ili plod čovjekova boravka izvan dosega Božje riječi, izvan svjetla. Činjenica je da oko nas ili među nama raste kukolj, ali jednako je tako činjenica da raste i pšenica. Pšenica raste jer je sijač posijao sjeme. I to je ono što nikada ne smijemo zaboraviti. Bog djeluje, uvijek djeluje. Bog je svemogući Bog, ne postoji niti jedna situacija koju ne može okrenuti na dobro.

Zagledanost u kukolje ovog vremena znak je nedostatka živog odnosa s Isusom, nedostatka ili odsutnosti vjere. To je kao da u potpuno mračnoj prostoriji u ruci imamo svjetiljku koju nikada ne upalimo. I onda se žalimo da je oko nas mrak. Osobe koje šire pesimizam, negativistički pogled na stvarnost, zapravo su

osobe koje imaju ranjeno srce i bazično povjerenje, nemaju iskustvo ljubavi Božje. Čak je i među vjernicima koji redovito pristupaju sakramentima moguće detektirati ovaj problem nedostatka zrele vjere, koji se očituje u trošenju dragocjenog vremena na raznorazne teorije zavjere, proroštva koja se temelje na strahu i neizvjesnosti, katastrofičnim predviđanjima u kojima će zlo nadvladati dobro. Ili će se s druge strane baviti negativnostima svećenika, kritiziranjem i nepovjerenjem prema Svetom Ocu, tobožnjom brigom da Crkva ne skrene u krivi smjer.

Takvo razmišljanje ili stav svoj korijen ima u nedostatku povjerenja i vjere. Činjenica je da Bog ljubi ovaj svijet više od nas. On ljubi i nas same neizmerno više negoli svatko od nas ljubi samog sebe. I čitava povijest spasenja svjedoči kako Bog neumorno djeluje, kako izvršava svoj naum spasenja čovjeka. Isus nam je

ostavio sve što je potrebno da ostvarimo potpun odnos s njime. Otkupio nas je svojom žrtvom i smrću na križu, ostavio nam sakramente. No, očito je i da unatoč svemu tome mi imamo mogućnost promašiti cilj. Ostavljena nam je sloboda u kojoj imamo mogućnost izabirati i svjetlo i tamu.

Biti i ostati na svjetlu znači opirati se zamkama Zloga koji pokušava razoriti naše povjerenje u Boga. Nepovjerenje rađa pokrete srca u kojem se iz straha (jer nemamo povjerenje) počinjemo oslanjati na vlastite snage, na vlastite prosudbe i zaključke. A oslanjanje na vlastite snage, koje su uvijek nedostatne u borbi protiv Zloga, radaju otpadom

Foto: Arhiv/ICMM

od vjere, sektaštvom, fanatizmom. S druge strane, poniznost zalijeva i čini da povjerenje raste u našem srcu. Povjerenje da Duh Sveti vodi Crkvu, kojoj je na čelu sam Isus. Povjerenje da ju vrata paklena ne će nadvladati jer je to obećao sam Isus. Pa ako hoćemo, samo papinstvo je jedina čvrsta točka u svemu stvorenome, upravo radi ovog Isusovog obećanja. Jer sve će drugo propasti, ali papinstvo ne će propasti i vrata paklena ga ne mogu i ne će nadvladati.

Biti na svjetlu, znači dopustiti Isusu da nas vodi – po Crkvi i u Crkvi. Isus je ostavio svjetlo Božje riječi u Crkvi. Ostavio nam je dar čistih izvora svjetla u crkvenom naučiteljstvu, u iskustvu Crkve i nebrojenih svetaca. Zato se treba dati voditi i biti u trajnom stavu učenika.

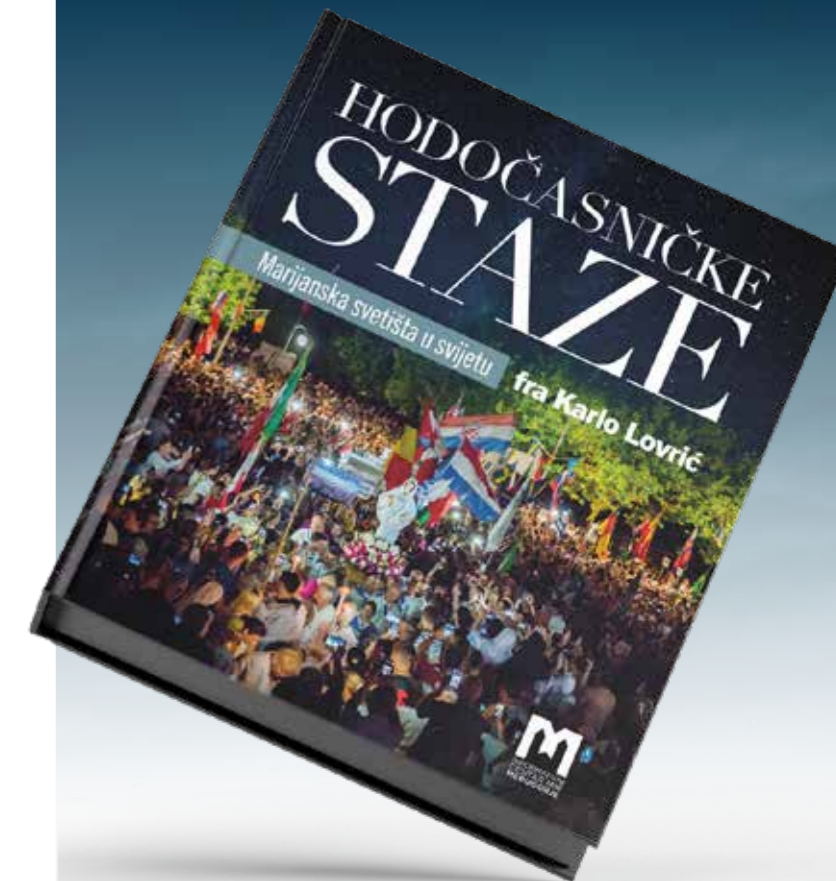
Vjernik koji se napaja na čistim i provjerenim izvorima u sebi nosi svjetlo koje tama ne može obuzeti. Vjernik koji dopušta da bude vođen u Crkvi i po Crkvi u sebi nosi svjetlo koje svijetli i svima u njegovoj okolini. Jer svjedoči da je Bog svjetlo koje se ne da ničime zatamniti, zaustaviti u svom nastojanju da trajno osvjetljuje naše puteve i da Boga ništa ne može zaustaviti u nastojanju da dopre do baš svakog čovjeka. U njemu zacjeljuje i raste povjerenje koje se očituje u miru i radosti. Za razliku od takvog vjernika, oni drugi su u trajnom stanju nemira i frustracije, straha od različitih katastrofa.

Vjernik koji se napaja na čistim i provjerenim izvorima, u sebi nosi svjetlo koje tama ne može obuzeti. Vjernik koji dopušta da bude vođen u Crkvi i po Crkvi u sebi nosi svjetlo koje svijetli i svima u njegovoj okolini. Jer svjedoči da je Bog svjetlo koje se ne da ničime zatamniti, zaustaviti u svom nastojanju da trajno osvjetljuje naše puteve i da Boga ništa ne može zaustaviti u nastojanju da dopre do baš svakog čovjeka.

Važno je razumjeti ovu predivnu činjenicu neizmjerne Božje ljubavi prema nama. Kako je naglasio papa Franjo – *Bog se nikad ne zaustavlja: On nalazi bezbroj načina da dođe do svih i svakog pojedinog od nas, tamo gdje jesmo, bez kalkulacija i uvjetovanjâ, otvarajući i u najtamnijim noćima čovječanstva otvore svjetla koje tama ne može pokriti (usp. Iz 9, 1-6). To je stvarnost koja nas tješi i hrabri, posebno u vremenu kao što je ovo naše, koje nije nimalo lako, gdje postoji tolika potreba za svjetlom, nadom i mirom, u svijetu gdje ljudi katkad stvaraju tako složene situacije da se čini nemogućim naći iz njih izlaz.* –

Iako se neke situacije čine iznimno teške i komplicirane, poput ratova ili najezde različitih ideologija koje dovode u pitanje temelje čovječanstva, treba izabirati put vjere, povjerenja, ostajanja na svjetlu. I sama Gospa koja se tako dugo ukazuje uvijek ima pozitivne poruke, poruke ohrabrenja, poticaja na molitvu, pošt i pokoru. To je ono što uvijek možemo činiti i što je najvažnije činiti. Živjeti intenzivan i iskren odnos s Bogom. Dopustiti da nam Isus ozdravlja srce, da preobrazi naše srce kako bismo uvijek i u svemu birali zajedništvo s njime. Da naše odluke budu takve da nas vode k svjetlu, ostajanju uz svjetlo. Ali i da shvatimo da smo pozvani širiti to svjetlo onima kojima je potrebno. Svatko od nas može na početku ove kalendarske godine donijeti niz promišljenih odluka koje će uroditi dobrim plodom. Neka nam je svima blagoslovljena i plodonosna nova 2025. godina!

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Obitelj

– glasnik nade!

Foto: Arhiv ICMM

Mirta Miletić

Nada je osnovni princip ljudskog opstanka. Bez nade ne možemo započeti slijedeći dan, bez nade ne uspijevamo proći kroz izazove i teškoće života, bez nade sve postaje besmisleno i beznažno. Katekizam Katoličke Crkve nadu tumači kao bogoslovnu krjepost po kojoj čeznemo za nebeskim kraljevstvom i vječnim životom. Nada odgovara čežnji za srećom što ju je Bog stavio u svako ljudsko srce stavljajući svoje pouzdanje u Isusa Krista. On je razlog naše nade. Po zaslugama njegove muke Bog nas čuva u „nadi koja ne razočarava“ (Rim 5,5).

Kakvo je stanje današnjeg čovjeka? Susrećete li ljude nade ili defetizma? Živi li vaša župna zajednica kršćansku nadu? Vidi li se to na licima Isusovih vjernika? Kakvi su nam razgovori i susreti? Njeguemo li jedni kod drugih kritiziranje i mrljanje ili optimizam? Vjerujem da su prvi kršćani osim po ljubavi bili prepoznati i po nadi. Živjeli su običan, zemaljski život s pogledom u Vječnost. Papa Franjo ovu je godinu s razlogom proglasio godinom nade. Uvjeren sam da to nije slučajnost. Duh Sveti potiče Svetog Oca na ono što je potrebno Crkvi. Očito nam nedostaje ta nada, pa i nama vjernicima. Gušimo se u brigama, strahu, materijalizmu i hedonizmu. Takav princip života ne ostavlja mjesto nadi. Nada se hrani molitvom i sakramentima. Stavljajući u prvi plan samo užitke ovoga svijeta, nužno zaboravljamo na svoju dušu i Vječnost.

Ovo je povlašteno, milosno vrijeme koje nam nudi Crkva. Ovo je *kairos* koji valja živjeti. Upravo u ovom trenutku povijesti odgovorni smo pred Bogom i ljudima zbog dara vjere koji smo primili. Svatko od nas ima specifično poslanje donijeti evanđelje tamo gdje je poslan. Jubilejska godina je poziv na promjenu srca, na povratak Bogu i bližnjima. Odmak od fokusiranosti na sebe i vlastitu sebičnost. Jubilejska godina nas potiče da budemo Isusovi svjedoci. Isus treba svjedoke. Potrebno je neustrašivo i hrabro svjedočiti o dostojanstvu svakog ljudskog života od rođenja do prirodne smrti. Potrebno je jasno reći što je brak i obitelj, promicati ispravan odgoj djece i osuditi rodnu idelogiju. Potrebno je zauzeti se za prava roditelja da budu prvi odgovitelji svo-

Za nas kršćane neprihvatljivo je stvaranje društva u kojem više nema spolnih razlika i koje djeci kao rješenje problema nudi promjenu spola. O tome je potrebno jasno i neustrašivo progovarati bez obzira na posljedice i nerazumijevanje. Kršćani su sol zemlje i svjetlost svijeta. Potrebni smo ovom svijetu kao svjetlo i kao sol.

Papa Franjo ovu je godinu s razlogom proglasio godinom nade. Uvjeren sam da to nije slučajnost. Duh Sveti potiče Svetog Oca na ono što je potrebno Crkvi. Očito nam nedostaje ta nada, pa i nama vjernicima. Gušimo se u brigama, strahu, materijalizmu i hedonizmu. Takav princip života ne ostavlja mjesto nadi. Nada se hrani molitvom i sakramentima. Stavljajući u prvi plan samo užitke ovoga svijeta, nužno zaboravljamo na svoju dušu i Vječnost.

je djece. Za nas kršćane neprihvatljivo je stvaranje društva u kojem više nema spolnih razlika i koje djeci kao rješenje problema nudi promjenu spola. O tome je potrebno jasno i neustrašivo progovarati bez obzira na posljedice i nerazumijevanje. Kršćani su sol zemlje i svjetlost svijeta. Potrebni smo ovom svijetu kao svjetlo i kao sol. Prošli sam mjesec svjedo-

čila tome koliko je potrebno da mi budemo svjetlo i sol. Naša je škola na sv. Nikolu i sv. Luciju organizirala neobične aktivnosti koje nisu imale nikakve dodirne točke s adventom niti su bile dio naše hrvatske tradicije. Naime na sv. Nikolu su djeca trebala donijeti svoje knjige u nečemu što nije školska torba. Nekakav američki običaj kojim Amerikanci početkom rujna žele ukazati na to koliko su učeničke torbe preteške. Tako su djeca nosila svoje torbe u putnim koferima, košarama za veš, kišobranima. Na sv. Luciju je pak bilo predloženo da djeca dođu u školu u pidžamama. Nisam razu-

mjela svrhu i smisao ovakvih aktivnosti u adventu pa sam učiteljici napisala mail u kojem sam ju obavijestila kako naše dijete ne će sudjelovati u navedenim aktivnostima. Svoje sam mišljenje poslala i u WhatsApp grupu s roditeljima preuzimajući rizik da ću možda biti jedini roditelj koji tako razmišlja. No, prevarila sam se. Većina roditelja nije podržala ovakve aktivnosti i složili su se da predložene aktivnosti škole ne pripadaju vremenu u kojem iščekujemo Isusovo rođenje. Trebao se netko prvi javiti, možda malo riskirati i glasno reći ono što većina roditelja misli. To je naš zadatak. Biti svjetlo svijetu koji ne vidi i biti sol onim vrijednostima koje su se izgubile. Bez straha i ljudskih obzira. Sveta Terezija Avilska ovako je sažela naše kršćansko poslanje: „*Ufaj se, dušo moja, ufaj. Ne znaš ni dana ni časa. Bdi pažljivo, sve prolazi kao hip, premda tvoje nestrpljenje može učiniti nesigurnim ono što je sigurno, i dugim vrijeme koje je veoma kratko. Razmisli da, što se više budeš borila, to ćeš više dokazati ljubav prema svojem Bogu i to ćeš više jednoga dana uživati sa svojim Ljubljenim, u sreći i ushitsu koje ne će moći prestati nikada.*“

Neka nam ova milosna Jubilejska godina bude na vlastito obraćenje i mnogima po nama i našim obiteljima donese nadu!

Kroza me tko uđe, spasit će se

Papa Franjo otvorio je Sveta vrata u bazilici svetog Petra na Badnjak 24. prosinca uoči mise bdjenja, čime je počela Jubilarna 2025. godina.

Otvaranju Svetih vrata prethodila su čitanja Starog i Novog zavjeta, pjevanje antifona te odlomak iz Evanđelja po Ivanu u kojem se ističe dio u kojem Isus kaže: „Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit će se: i ulazit će i izlaziti i pašu nalaziti.“

„O Kriste, sjajna zvijezdo jutarnja, utjelovljenje beskrayne ljubavi, dugo očekivano spasenje, jedina nado svijeta, obasjaj naša srca svojim blistavim sjajem“, molio je Papa u obredu tijekom

otvaranja Svetih vrata, nakon čega se i sam zadržao u kratkoj molitvi u tišini na samom njihovom pragu.

Zatim je papa Franjo prvi ušao u baziliku u čemu ga je slijedilo 54 vjernika s 5 kontinenta čime se htjela poslati poruka univerzalnosti spasenja, ali i Crkve. Nakon njih, u ulaznoj procesiji su se pridružili prisutni kardinali, biskupi, svećenici te predstavnici drugih kršćanskih crkava, a za to vrijeme pontifikalni zbor je pjevao himnu Jubileja „Hodočasnici nade“.

Papa je na blagdan sv. Stjepana otvorio Sveta vrata u rimskom zatvoru Rebibbia, nakon čega su otvorena vrata u preostalim trima Velikim bazilikama;

bazilika svetoga Ivana Lateranskoga, bazilika svete Marije Velike te bazilike svetog Pavla izvan zidina. Obrede su u njima služili nadprezbiteri tih bazilika.

U nedjelju 29. prosinca 2024., u svim su mjesnim katedralama i konkatedralama biskupi slavili euharistiju u znak svečanoga otvaranja Jubilejske godine.

Jubilejska godina trajat će do svetkovine Bogojavljanja 2026. godine.

Više od pola milijuna hodočasnika prošlo kroz Sveta vrata u Vatikanu

Kroz Sveta vrata bazilike sv. Petra u Vatikanu od otvaranja Jubilarne godine 24. prosinca 2024. do Bogojavljanja, prošlo

je više od pola milijuna hodočasnika, izvijestila je službena mrežna stranica Jubileja.

Dva tjedna nakon svečanog otvaranja redovitog Jubileja 2025. kroz Sveta vrata bazilike svetog Petra u Vatikanu prešla su 545.532 hodočasnika iz cijeloga svijeta. Stotine skupina vjernika već su završile svoje hodočašće, krenuvši s jubilarnim križem na čelu od novoobnovljenog Trga Pia, kroz Via della Conciliazione sve do bazilike.

Proprefekt Dikasterija za evangelizaciju kojemu je povjerena organizacija Jubileja mons Rino Fisichella, komentirao je kako je to „vrlo značajan početak. Skupine koje vrve na Via della Conciliazione daju važno svjedočanstvo, a to je također znak velike percepcije sigurnosti i zaštite koju hodočasnici doživljavaju u gradu Rimu i u blizini četiriju papinskih bazilika“. Kako navode službe stranice Jubileja, time se nastavlja „bliska suradnja Svete Stolice i Dikasterija s talijanskim i vatikanskim snagama sigurnosti, te s Rimskom prefekturom“.

S obzirom na brojke prvih dana, očekuje se konstantan porast broja hodočasnika. „Naravno, u ova prva dva tjedna bilo je nekih poteškoća u upravljanju tokovima koje treba procijeniti tijekom vremena, ali Dikasterij neumorno radi kako bi osigurao dobrodošlicu hodočasniciima i iskustvo koje je opravdano njihovim očekivanjima“, kazao je mons. proprefekt.

Od 5. siječnja, otvaranjem Svetih vrata bazilike svetog Pavla izvan zidina, vjernici mogu prijeći preko sva četvora Svetih vrata rimskih papinskih bazilika. Za svoje hodočašće Svetim vratima, s obzirom na duge redove vjernika, svoj dolazak potrebno je unaprijed rezervirati na mrežnoj stranici stranici Jubileja.

Prvi veliki događaj Svete godine bit će Jubilej svijeta komunikacija i održat će se od 24. do 26. siječnja. Tim se povodom u Rimu očekuju tisuće novinara, stručnjaka i komunikacijskih djelatnika iz cijeloga svijeta.

Mogućnost registracije za posjet Svetim vratima

Hodočasnici u Rim u Svetoj godini 2025. mogu se registrirati za prolaz kroz Sveta vrata. Na mrežnoj stranici Svete godine www.iubilaum2025.va kao i na pripadajućoj mobilnoj aplikaciji „Iubilaum 2025“ hodočasnici se mogu besplatno registrirati, nakon čega će dobiti *online* ulaznicu s vlastitim QR kodom. To im omogućuje prolaz kroz Sveta vrata u bazilici sv. Petra u određenom vremenskom okviru. Aplikacija osim toga nudi pregled događanja Svete godine u Rimu i omogućuje prijavu za sudjelovanje na njima.

Aplikacija omogućuje predbilježbe za ukupno 35 najvažnijih jubilejskih događaja, mnogi od njih uz sudjelovanje pape Franje. Osim posjeta Svetim vratima, u to su uključene jubilejske svečanosti za novinare, umjetnike, vojnike, policajce i pripadnike sigurnosnih služba, za bolesnike i zdravstvene djelatnike, za adolescente, obitelji, djecu, starije osobe, svećenike i biskupe te za mlade. Među velike završne svečanosti ubrajaju se Jubilej siromašnih u studenoga i zatvorenika u prosincu, kao i slavlja zborova, izvođača popularne glazbe, sportaša, migranata, đakona, redovnika, političara, radnika i poduzetnika.

Iz dekreta biskupa Petra Palića o određivanju jubilejskih crkava

Bulom Spes non confundit, od 9. svibnja 2024., Sveti Otac Franjo proglasio je Redovni jubilej godine 2025., koji će započeti u Rimu 24. prosinca 2024. otvaranjem Svetih vrata u bazilici sv. Petra.

U nedjelju, 29. prosinca 2024., prema uputama Svetoga Oca, u zajedništvu sa svim partikularnim Crkvama, Euharistija će se slaviti u katedrali u Mostaru i u katedrali u Trebinju, kao svečano otvorenje svete Jubilarne godine.

Ovim Dekretom

ODREĐUJEM

za cijelo vrijeme trajanja Svete godine, počevši od 29. prosinca 2024. (otvaranje Jubilarne godine na biskupijskoj razini) do 28. prosinca 2025. (završetak Jubilarne godine na biskupijskoj razini), jubilarnim mjestima u našoj Biskupiji sljedeće crkve:

- katedrala Marije Majke Crkve u Mostaru
- katedrala Rođenja Blažene Djevice Marije u Trebinju
- svetište Presvetoga Srca Isusova u Studencima
- svetište Kraljice mira u Hrasnu
- župna i samostanska crkva sv. Ante na Humcu
- župna i samostanska crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije na Širokom Brijegu
- župna i samostanska crkva sv. Mihovila u Tomislavgradu
- župna i samostanska crkva sv. Ivana Krstitelja u Konjicu.

U tim će crkvama biti moguće dobiti jubilejski oprost, prema uobičajenim uputama (sakramentalna ispovijed, euharistijska pričest i molitva na nakane Svetoga Oca Pape) i posebnim odredbama koje je donijela Apostolska pokorničarna koje dopuštaju stjecanje takvog oprosta za one koji će „pojedinačno ili u skupini pobožno posjetiti bilo koje jubilejsko mjesto i tamo se u prikladnom vremenu uključiti u euharistijsko klanjanje i meditaciju, a koje će se zaključiti molitvom Oče naš, ispoviješću vjere u bilo kojem legitimnom obliku i zazivom Mariji, Majci Božjoj“ (Dekret o podjeli oprosta tijekom Jubilejske godine 2025, II.). U našim će biskupijama biti organizirani posebni programi i susreti za različite vjerske skupine, o čemu će i svećenici i vjernici biti uskoro obaviješteni.

Dok pozivam sve svećenike da velikodušnom pristupačnošću i predanošću pruže najširu mogućnost vjernicima kako bi iskoristili sredstva spasenja, nadam se da nadolazeći jubilej može biti milosno vrijeme za našu mjesnu Crkvu da obnovi kršćansku nadu u pouzdano iščekivanje povratka Gospodina Isusa Krista, kojemu neka je hvala i slava sada i u vijeke vjekova.

Uz pozdrav i blagoslov u Gospodinu,

Petar Palić
mostarsko-duvanjski biskup,
apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski

Milijuni hodočasnika častili Gospu od Guadalupe

Oko 13 milijuna hodočasnika posjetilo je između 6. i 15. prosinca Baziliku u Mexico Cityju tijekom svečanosti Gospe od Guadalupe koja je završena u nedjelju.

Broj hodočasnika premašio je dosadašnje rekorde, izvijestile su gradske vlasti. Unatoč velikoj gužvi, nije bilo većih incidenata, prenosi Kathpress izvješće portala cronica.com.mx. Broj hodočasnika povećavao se i prošlih godina, osim u doba pandemije covida 19.

Prema navodima vlasti, za vrijeme svečanosti u meksičkoj prijestolnici bilo je angažirano 18.000 pripadnika sigurnosnih snaga, kao i 4.101 zaposlenika gradske čistoće koji su skupili oko 500 tona smeća. Gospa od Guadalupe ne časti se samo u Mexico Cityju.

Procesijama, hodočašćima i misama u cijeloj zemlji slavi se obljetnica ukazanja Gospe u liku mješanke Juanu Diegu od 9. do 12. prosinca 1531. goine. Najpoznatija svetišta Gospe Guadalupske su Guadalajara, Monterrey, Zacatecas, Morelia, Patzcuaro, Tlaltenango i Tijuana.

Kao priznanje vjerske i kulturne važnosti svečanosti Gospe od Guadalupe, meksička predsjednica Claudia Sheinbaum prošlog je četvrtka otkazala redovitu konferenciju za novinare, po uzoru na svoga prethodnika Manuela Lopeza Obradora.

Nova vlast u Siriji dopušta proslavu Božića

Prema Zakladi papinskog prava Pomoć Crkvi u nevolji (ACN), raspoloženje u Alepu se popravilo, ali još uvijek postoji skepticizam o budućem položaju kršćanske manjine u zemlji.

Prema Zakladi, kršćani u Siriji pripremali su se za Božić s nadom i strahom. Prema informacijama iz Alepa, nova vlast zamolila je stanovnike da proslave Božić. Crkve su se počele ukrašavati, a javljeno je da se zbog toga raspoloženje kršćana u gradu popravilo. Ponovno su otvorene i kršćanske škole, dok su se crkvene službe nedjeljom mogle odvijati kao i obično.

Ipak, među kršćanima prevladava skepticizam: „Nakon svih patnji i teškoća, vrlo nam je teško vjerovati novim vlastima.“ Prema istraživanju humanitarne organizacije, od promjene vlasti u Siriji nije bilo znakova sustavnog progona ili diskriminacije kršćanske manjine. Međutim, pojedinačna izvješća govore o agresivnim incidentima.

Iz grada Homsa došla je informacija da se situacija smirila te da su ponovno otvorene i katoličke škole. Unatoč tome, kršćani sa sve većom zabrinutošću promatraju razvoj događaja.

Izvor koji je želio ostati anonimni rekao je: „Ako se novi ustav temelji na šerijatu, kršćani će nedvojbeno morati napustiti zemlju jer će njihove osobne slobode biti ograničene.“

Proglašenje dekreta u postupcima beatifikacija i kanonizacija

Na mrežnim stranicama Dikasterija za kauze svetaca u srijedu 18. prosinca objavljeni su dekreti u postupcima beatifikacija i kanonizacije.

U srijedu 18. prosinca, papa Franjo primio je u audijenciju kardinala Marcello Semerara, prefekta Dikasterija za kauze svetaca. Tijekom audijencije Sveti Otac ovlastio je isti Dikasterij da objavi dekrete koji se odnose na:

- proširiti na sveopću Crkvu kult bl. Terezije od svetog Augustina (rođene: Marie-Madeleine-Claudine Lidoine) i 15 sestara iz Reda bosonogih karmelićanki iz Compiègne, mučenice, ubijene in odium fidei 17. srpnja 1794. u Parizu (Francuska), upisujući ih u katalog svetaca (Ekvivalentna kanonizacija).

Tijekom istog saslušanja, Prvosvećenik je također ovlastio Dikasterij da objavi Dekrete koji se odnose na:

- mučeništvo sluge Božjega Eduarda Profitticha, člana Družbe Isusove, naslovni nadbiskupa Hadrianopolis in Haemimonto, apostolski upravitelj Estonije; rođen 11. rujna 1890. u Birresdorfu (Njemačka) i umro 22. veljače 1942. u zatvoru Kirovu (Rusija);
- mučeništvo sluge Božjega Elia Cominija, svećenika Družbe svetog Franje Saleškog; rođen u Calvenzato di Vergato (Italija) 7. svibnja 1910. i ubijen in odium fidei, 1. listopada 1944. u Pionere di Salvaro (Italija);
- herojske kreposti sluge Božjega Árona Mártona, biskupa Albe Julije; rođen 28. kolovoza 1896. u Sándomicu (danas Rumunjska) i umro 29. rujna 1980. u Alba Juliji (Rumunjska);
- herojske kreposti sluge Božjega Giuseppe Marije Leonea, svećenika Kongregacije Presvetog Otkupitelja; rođen 23. svibnja 1829. u Casaltrinità (danas Trinitapoli, Italija) i umro u Angriju (Italija) 9. kolovoza 1902.;
- herojske kreposti sluge Božjega Pierre Goursata, vjernika laika; rođen 15. kolovoza 1914. u Parizu (Francuska) gdje je i umro 25. ožujka 1991.

Kardinal Dolan predvodit će molitvu inauguracije predsjednika Trumpa

Kardinal Timothy Michael Dolan predvodit će 20. siječnja uvodnu molitvu za inauguraciju novoizabranog predsjednika SAD-a Donald Trumpa.

Kardinal Dolan je također izgovorio uvodnu molitvu tijekom Trumpove inauguracije 2017. godine, koja je glasila: „Daj nam mudrost, jer mi smo tvoje sluge, slabi i kratkotrajni, bez razumijevanja suda i zakona. Doista, premda netko može biti savršen među smrtnicima, ako nedostaje

mudrosti koja dolazi od tebe, mi ne vrijedimo ništa.“

„Predsjednik je bio ljubazan da me zamoli da izmolim uvodnu molitvu“, rekao je Dolan za WPIX te dodao kako prepoznaje „duboku vjeru“ novoizabranog predsjednika, budući da je nastavio kampanju unatoč pokušaju atentata.

Taj događaj, kardinal je povezao sa životom Ivana Pavla II: „Trump zna da se nešto mistično dogodilo u dva pokušaja atentata.“

Joe Biden nakon razgovora s Papom najavio da će 37 smrtnih kazni preinačiti u doživotne

Predsjednik SAD-a na odlasku Joe Biden najavio je u ponedjeljak 23. prosinca 2024. da će 37 smrtnih kazni preinačiti u doživotne. Dogodilo se to nakon što je papa Franjo prethodnih dana telefonski razgovarao s američkim čelnikom i uputio apel da se moli za zatvorenike u hodniku smrti u Americi. Biden je najavio da će osuđenima na smrt u federalnim zatvorima kazne biti prekalificirane u doživotni zatvor bez mogućnosti pomilovanja, navodi se u priopćenju Bijele kuće.

Odluka demokratskog čelnika, nekoliko dana prije isteka njegova mandata, dolazi nakon apela pape Franje u molitvi Anđeoskog pozdravljenja na svetkovinu Bezgrešnog začeca 8. prosinca, kada je, obraćajući se svim nazočnim vjernicima na Trgu sv. Petra zamolio da „mole za zatvorenike u Sjedinjenim Državama koji su u hodniku smrti“. „Pomolimo se da im se kazna ublaži i promijeni. Pomislimo na ovu našu braću i sestre i izmolimo od Gospodina milost da ih spasi od smrti“, poručio je tada Sveti Otac.

Riječi pape Franje, koji je uvijek ponavljao neprihvatljivost smrtno kazne, čak mijenjajući Katekizam Katoličke Crkve po tom pitanju, prihvatila je i Katolička biskupska konferencija SAD-a, koja je pozvala sve vjernike u SAD-u da se ujedine kako bi zatražili od predsjednika Bidena da preinači smrtno kazne onima koji čekaju smrt u federalnim zatvorima na doživotni zatvor.

Prije biskupa, Catholic Mobilizing Network, nacionalna katolička organizacija koja se bori za ukidanje smrtno kazne u Sjedinjenim Državama, započela je kampanju za ublažavanje kazni za 40 osoba.

U 2024. u svijetu ubijeno 13 misionara

U 2024. u svijetu je ubijeno 13 katoličkih misionara, objavila je u ponedjeljak 30. prosinca vatikanska informacijska služba Fides. Od ukupno 13 ubijenih misionara, osmorica su bili svećenici, a pet laici. I ove godine po broju ubijenih pastoralnih djelatnika prednjače Afrika i Amerika. U Africi je nasilnom smrću umrlo šest, a u Južnoj Americi pet misionara. Ukupni broj ubijenih misionara smanjio se u odnosu na 2023., u kojoj je ubijeno 20 misionara. U Aziji ove godine nije ubijen ni jedan misionar, dok su u Europi ubijena dva svećenika. Oba

ubojstva dogodila su se u studenome. U Španjolskoj je u svome samostanu u Giletu usmrćen franjevac o. Juan Antonio Llorente, a u Poljskoj je tijekom provale u župnu kuću u Szczytnom ubijen župnik o. Lech Lachowicz.

Prema navodima Fidesa, od 1990. ukupno je ubijen 1.181 svećenik, pripadnik redovničke zajednice, laik i biskup. Među njima je i 248 misionarki i misionara ubijenih tijekom genocira u Ruandi 1994. godine. U proteklom desetljeću, svake godine nasilnom smrću umre prosječno oko 24 misionara.

Sirijski patrijarsi pozivaju kršćane na obnovu zemlje

Kršćani u Siriji trebaju aktivno sudjelovati u izgradnji moderne i demokratske države, poručili su čelnici kršćanskih Crkava u toj zemlji.

Kršćani se ne smiju „povući u izolaciju ili strah“, nego moraju zajedno sa svim Sirijcima u zemlji i inozemstvu surađivati u obnovi zemlje, piše u zajedničkoj izjavi katoličkih i pravoslavnih patrijarha objavljenoj na kršćanskome portalu na arapskom jeziku Abouna.

„Kao kršćanima, u ovoj fazi pripala nam je odlučujuća i središnja uloga, pri čemu surađujemo sa svima u napretku i obnovi naše domovine“, pozivaju. Oblikovanje sirijske budućnosti traži jedinstvo i „opsežan nacionalni dija-

log“, koji mora ojačati identitet Sirije kao raznolike i integrativne nacije. Cilj je ujedinjena i suverena zemlja, koja počiva na demokraciji, ljudskim pravima i načelu jednakosti sviju građana.

Potpisnici istodobno traže od međunarodne zajednice da ukine sankcije protiv Sirije, naglašujući kako one imaju „katastrofalan učinak“ na sve društvene slojeve. Nadalje, Sirijcima se mora pomoći u obnovi i spriječiti kršenje nacionalne suverenosti izvana, poručuju.

Izjavu su potpisali sirijski katolički patrijarh Ignace Youssif III. Younan, grkokatolički meltitski patrijarh Joseph Al-Absi i grčki pravoslavni patrijarh antiohijski Johannes X. Yazigi.

21 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Radio koji ima dušu

od 1997. godine

Postani podupiratelj!

Kako postati podupiratelj? Jednostavno!
Pošaljite nam vaše osobne podatke na
podupiratelji@medjugorje.hr i godišnjom
članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160
HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku
50 CHF) i postanite dio naše radijske
obitelji. Hvala vam od srca!

ODAŠILJAČI U BOSNI I HERCEGOVINI:

Međugorje 98,3 MHz, Mostar 100,00 MHz
Rama 104,7 MHz, Sarajevo 96,1 MHz
Bugojno 101,8 MHz, Olovo 96,1 MHz
Zenica 100,1 MHz, Nova Bila 100,00 MHz
Jajce 87,8 MHz, Žepče 100,1 MHz
Banja Luka 87,8 MHz / 106,7 MHz

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Zagreb, Lika, Sr. Hrvatska 107,8 MHz
SATELIT: Europa, Bliski istok i Afrika - EUTELSAT 16°E
EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM INTERNETA:
www.radio-medjugorje.com

Uredništvo: +387 36 653 580, Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548, Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr, www.radio-medjugorje.com

